

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากร
ทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

กัญญารัตน์ ปิงใจ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากร
ทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

กัญญาภัทร ปิงใจ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS ACCORDING TO
OPINIONS OF TEACHERS AND EDUCATIONAL PERSONNEL OF SCHOOLS UNDER
LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS CHIANG RAI PROVINCE
(CHIANG RAI SOUTHERN ZONE GROUP)

An Independent Study Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

May 2025

Copyright by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากร

ทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

ของ กัญญาภัท ธิงใจ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรูปะชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ดร.นริศรา เสือคล้าย)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รักชิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** กัญญาภัทฐ์ ปิงใจ
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ
- คำสำคัญ:** คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย(กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan,1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 152 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division: S.D.) t-test ประชากรสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) จากผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพที่ดี รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะการบริหาร รองลงมาด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง รองลงมาด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะการบริหาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS ACCORDING TO OPINIONS OF TEACHERS AND EDUCATIONAL PERSONNEL OF SCHOOLS UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS CHIANG RAI PROVINCE

(CHIANG RAI SOUTHERN ZONE GROUP)

Author: Kanyaphat Pingchai

Advisor: Assistant Professor Dr. Sunthon Khlal um

Keywords: Characteristics of professional school administrators

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ABSTRACT

The purposes of this research are 1) To study the characteristics of professional school administrators. In schools under the local administrative organization, Chiang Rai Province (Chiang Rai Southern Zone Group) 2) To compare the characteristics of professional school administrators. According to the opinions of teachers and educational personnel In schools under local administrative organizations Chiang Rai Province (Chiang Rai Southern Zone Group) Classified by education level and work experience Classified by education level and work experience The sample group used in this research included teachers and educational personnel. Schools under local administrative organizations Chiang Rai Province (Chiang Rai Southern Zone Group) The researcher determined the sample using the Krejci and Morgan table (Krejci and Morgan, 1970, resulting in a sample size of 152 people. Statistics used in data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test in cases where two populations are independent and one-way analysis of variance (ANOVA). The results of this study were as follows 1) The characteristics of professional school administrators according to the opinions of teachers and educational personnel in schools under local administrative organizations in Chiang Rai Province (South Chiang Rai Zone) were overall at a high level. When considering individual aspects, all items were found to be at a high level. Ranked from highest to lowest mean scores: good personality traits, followed by management skills, transformational leadership, and moral ethics respectively. The lowest mean score was knowledge related to job duties. 2) The comparison of professional school administrators' characteristics according to the opinions of teachers and educational personnel in schools under local administrative organizations in Chiang Rai Province (South Chiang Rai Zone), classified by education level and work experience, found that overall, there were statistically significant differences at the .05 level in the aspects of knowledge related to job duties, moral ethics, and management skills.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข อันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ประกอบไปด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สัมปโน อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, นายสมุล ถาเตรียม ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษโรงเรียนชุมชนบ้านกู่ (ป่าเป้าประชานุเคราะห์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, นางจันทร์ฉาย ยามี่ หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า ที่กรุณาเสียสละเวลา อันมีค่าเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งทางด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบ และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ช่วยแนะนำ แก้ไขให้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอนุญาตให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม ได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมการส่ง ข้อมูลคืนให้กับผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้มีส่วยเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ จนทำให้งานวิจัยแล้วเสร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และบุคลากร สังกัดวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวงและคอยให้คำแนะนำระหว่างการศึกษามาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้ศึกษามีสติปัญญาในการศึกษาค้นคว้าผู้ศึกษาขอให้ เป็น กตเวทิตาแต่บิดา มารดา สามเณรชิวิตและสมาชิกในครอบครัวของผู้ศึกษา ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ บทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาจนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

กัญญาภัทร ปิงใจ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้อง.....	9
บริบทของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)	9
หลักการเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ	10
การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
กรอบแนวคิดการวิจัย	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
บทที่ 5 บทสรุป	54
สรุปผลการวิจัย	54
อภิปรายผลการวิจัย	56
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	70
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	71
ภาคผนวก ข การตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม	76
ภาคผนวก ค ตารางการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach)	85
ภาคผนวก ง ตารางผลการวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูป	86
ภาคผนวก จ รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย	92
ภาคผนวก ฉ รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	93
ประวัติผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	18
ตาราง 2 แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำนวน 10 โรงเรียน.....	38
ตาราง 3 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยภาพรวมและรายด้าน	45
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ จำแนกรายข้อ.....	46
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านคุณธรรมจริยธรรมจำแนกรายข้อ....	47
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านทักษะการบริหาร จำแนกราย ข้อ	48
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจำแนก รายข้อ.....	49
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านบุคลิกภาพที่ดีจำแนกรายข้อ .	50
ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามระดับการศึกษา	51
ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวม.....	52

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดจากการวิจัย.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 250 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมการศึกษาให้แก่กลุ่มคนในท้องถิ่นนั้น ตามรูปแบบที่ต้องการ นับว่าเป็นการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข จากการยึดหลัก 3 ประการ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อคนในชุมชนท้องถิ่น และการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อทุกคน Education for all และเน้นการมีส่วนร่วมของภาคสังคมเพื่อการจัดการศึกษาในทุกภาคส่วนหรือ All for education (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2564) เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามบริบทของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ รวมไปถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้ที่อำนาจในงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต การจัดการศึกษาในระบบและนอกระบบกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติถ่ายโอนการศึกษาก่อนวัยเรียนหรือปฐมวัย (อนุบาล 4-6 ปี) การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา และการเรียนรู้ตามความถนัด สนใจหรือเรียกว่าการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ตามศักยภาพ ความพร้อมของผู้เรียน ตามจังหวะที่เหมาะสม จากสื่อการเรียนรู้รายบุคคล จากประสบการณ์ หรือสื่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินความพร้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, 2542, 17 พฤศจิกายน) ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีหน้าที่ จัดการด้านอาชีวศึกษา เป็นการบริการสนับสนุนบุคคลให้มีความรู้ และความสามารถด้านการประกอบอาชีพกับคนในพื้นที่ มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อความเข้มแข็ง มีการสนับสนุนความรู้ทั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือ วารสารการเรียนรู้ สิ่งพิมพ์ให้กับห้องสมุดของท้องถิ่น ด้วยปัจจุบันหลาย ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุและยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 41 ที่มอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษา

ในท้องถิ่นตามความพร้อม เหมาะสม และตามความต้องการของคนทุกกลุ่มภายในท้องถิ่นนั้น ๆ และมีการจัดสรรงบประมาณอุดหนุน การจัดการศึกษาของท้องถิ่นด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดอำนาจจัดการการศึกษาในเขตพื้นที่ทั้งจัดตั้งขึ้นเอง ขยายหรือจัดตั้งขึ้นใหม่หรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษา และมีความพร้อม เหมาะสม พร้อมเกิดตาม ความต้องการของท้องถิ่น หรือจะเป็นการถ่ายโอนการศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการก็ตาม แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจกำหนดให้ได้รับ การถ่ายโอนสถานศึกษาส่วนหนึ่งจากกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงแรก เมื่อปี พ.ศ. 2549-2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 485 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2556) ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นจำนวน 7,853 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 75 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 6,157 แห่ง เทศบาล 1,619 แห่ง กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และเมืองพัทยา 1 แห่ง และมีโรงเรียนในสังกัดของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1,745 แห่ง (ข้อมูลจากศูนย์กลางข้อมูลภาครัฐ Open Government Data) ส่วนที่ได้จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามีเพียง 2 แห่งเท่านั้น คือ กรุงเทพมหานคร มีวิทยาลัยแพทยศาสตร์และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ และเทศบาลนครปฐมซึ่งเปิดสอนถึงระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการโอนย้ายสถานศึกษา ในสังกัดมากขึ้นและเพื่อบริหารงานการศึกษาของหน่วยงานในสังกัดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา โดยการพัฒนาทั้งระบบพร้อมการเป็นผู้นำ และผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายทำให้เกิดการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ทั้งการจัดการเรียนการสอน ที่มีคุณภาพ การสร้างความสัมพันธ์ การจัดสรรทรัพยากร (อิทธิกร แสสนปัญญา, 2561) ผู้บริหาร สถานศึกษา ถือว่าเป็นผู้นำพาองค์กร พัฒนามาตามระยะเวลา ที่มีการปรับเปลี่ยนตามบริบทพื้นที่ ที่เกิดการปรับเปลี่ยนอย่างเป็นพลวัตรจึงเรียกได้ว่าเป็น “ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ” ได้นำพา องค์กรพัฒนาไปตามกลยุทธ์และเป้าหมาย อีกทั้งได้นำนโยบาย มาสร้างแผนการดำเนินงานไปสู่ การปฏิบัติ เกิดความสำเร็จตามมุ่งหมาย และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ทุกแห่งนั้น ต่างมีสถานศึกษาในสังกัด ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพ พร้อมรับ การเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัยให้มีความทันสมัยตามกระแสโลกาภิวัตน์ พัฒนาขีดความสามารถของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรได้รับการพัฒนาทักษะสมรรถนะทางวิชาชีพให้ครอบคลุมกับ การพัฒนา ภารกิจบริการสาธารณะด้านการศึกษา ได้จัดทำนโยบายและกลยุทธ์การบริหารงานทรัพยากรบุคคล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ สร้างผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณธรรม มีสมรรถนะที่ครอบคลุมกับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ เตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ให้สอดคล้องกับการพัฒนาสถานศึกษา

ให้มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ทุกแห่งจะมีโครงการพัฒนาคุณลักษณะบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งบรรจุไว้ในแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ไม่พบการดำเนินงานโครงการที่เป็นรูปธรรม ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพเท่าที่ควรให้เกิดการบริหารสถานศึกษา ที่ขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงความจำเป็นต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเป็นมืออาชีพ เป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องได้รับการดำเนินการพัฒนา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่ดี จะมีแนวคิดในการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา จะช่วยลดช่องว่างของผู้ได้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพได้สะท้อนถึงคุณลักษณะมืออาชีพต่อการบริหารงานสถานศึกษา มีความเข้าใจกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาและระดับประสบการณ์มากน้อยเพียงใดก็ต่างมีส่วนสำคัญในการช่วยเสนอความคิดเป็นของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่พึงประสงค์ และเป็นแนวทางที่สร้างความสุขในการปฏิบัติงานร่วมกับระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้พัฒนาสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย พร้อมผลิตผู้เรียนที่ดีมีคุณภาพ มาตรฐานทางการเรียนที่ดียิ่งขึ้นไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) พร้อมนำผลของการวิเคราะห์ ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา และสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะมืออาชีพที่เหมาะสมกับการพัฒนาและสร้างสถานศึกษาให้มีความสุข ทำให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินการจัดการศึกษา และเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการสะท้อนจากครูและบุคลากรทางการศึกษา และสร้างสถานศึกษาที่ดีมีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) มีสภาพเป็นอย่างไร
2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

แตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

สมมติฐานของการวิจัย

ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในการพัฒนาสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาล 1 (ปากอคำ) โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเก่า) โรงเรียนเทศบาลป่าตาล โรงเรียนเทศบาล 2 (สามัคคีราษฎร์รังสรรค์) โรงเรียนเทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า โรงเรียนเทศบาลตำบลเจดีย์หลวง โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว (ท่าฮ่อ) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม (สันช้างตาย) โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) และโรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน (ดอนตัน) รวมจำนวน 245 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำนวน 10 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน อีรวิฑูมิ เอกะกุล, 2565) เทียบขนาดของประชากรที่จำนวน 245 คน ประกอบด้วยครู

และบุคลากรทางการศึกษา ได้กลุ่มจำนวนตัวอย่าง 152 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือสถานภาพส่วนบุคคลของข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ดังนี้

1.1 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1.1 ปริญญาตรี

1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

1.2 ประสบการณ์ทำงาน

1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

1.2.2 ระหว่าง 5-10 ปี

1.2.3 มากกว่า 10 ปี

2. ตัวแปรตาม คือคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพโดยทำการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ข้อมูลตามองค์ประกอบ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

2.2 ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม

2.3 ด้านทักษะการบริหาร

2.4 ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2.5 ด้านบุคลิกภาพที่ดี

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะ หมายถึง การแสดงออกซึ่งคุณลักษณะสามารถในการประยุกต์หลักการ และเทคนิคต่าง ๆ ให้เข้ากับสถานการณ์ที่ปฏิบัติจริง รวมถึงเจตคติ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ของแต่ละบุคคลที่สามารถสังเกตได้ด้วยการมอง โดยสามารถประเมินพัฒนา และยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นตามความต้องการ

ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้และความสามารถ เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความสามารถใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ งานในองค์กร มีประสบการณ์ที่สามารถแก้ไขปัญหา สถานการณ์ต่าง ๆ ออกมาได้ดี เป็นผู้บริหารที่ ตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงานมีการส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มีความสมบูรณ์แบบในการบริหารงานงาน 4 ฝ่าย อีกทั้งมีความพยายามอดทน พร้อมนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งคุณลักษณะที่ดี ทั้งความรู้ คิิตดี คิดเป็น เก่งทุกด้านคาดเดาสถานการณ์ได้ดี มีประสบการณ์ทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น เก่งและมีความสามารถทางการบริหารงาน 4 ฝ่ายในสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างได้ดี มีการบริหารจัดการ ควบคุมดูแลบุคลากรในสังกัด ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีความสุข ตลอดจนการประสานความร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้องทำให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน การกำหนดนโยบายให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายมีความเข้าใจ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบันมีการพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถ ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย มีประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองใช้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการบริหารมาพัฒนาการบริหารงาน 4 ฝ่าย มีความสามารถประเมินเป้าหมายการทำงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ สามารถวางเป้าหมายในระยะยาวในการพัฒนาตนเองและองค์กรอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพ และการใช้ชีวิต ตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการมีคุณภาพ ต้องสร้างแรงศรัทธา เป็นที่ยอมรับด้านคุณธรรมจริยธรรมจากนักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน มีการหลักเมตตาธรรม และบริหารที่ดี (Good Governance) ในการปกครองอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมีส่วนสนับสนุนผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติตนเป็นอย่างดีแก่ครูและบุคลากร เดินทางไปสู่ความสำเร็จ สร้างความเป็นมืออาชีพ

3. ด้านทักษะการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ด้านทักษะการบริหาร มีทักษะในการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ และแผนการทำงาน และกลยุทธ์ปฏิบัติตามแผน การบริหารงานพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายมีทักษะในการแก้ปัญหา และประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมเน้นการกระจายอำนาจ ให้มีทักษะในการบริหารและแก้ไขความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สำเร็จไปด้วยดี กระบวนการมีส่วนร่วมวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขององค์กรในการบริหารจัดการ

4. ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีภาวะผู้นำเป็นผู้นำ สร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชัดเจนตรงตามแผนเป้าหมาย มีความคิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ มีบุคลิก ที่น่าเคารพศรัทธา มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบยอมรับผิด หากเกิดข้อผิดพลาด สามารถแก้ไขปัญหได้ด้วยดี มีความคิดกว้างไกลและทันสมัยต่อสังคมของ

การศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นผู้มีอุดมการณ์ คติธรรม ความเชื่อ และค่านิยมที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนให้ครูและบุคลากรแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการสามารถจูงใจบุคลากรให้ร่วมกันทำงานสู่ความสำเร็จขององค์กร ให้คำแนะนำ มีความสามารถในการสื่อสาร และประสานงานกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันและสำเร็จลุล่วง

5. ด้านบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามี มีบุคลิกภาพมีความสง่างาม การแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสม วางตัวที่ดี มีพฤติกรรมความเหมาะสม มีนิสัยสุภาพอ่อนโยน ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับทุก ๆ คน สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีมีความเป็นผู้นำสูง มีความเชื่อมั่นในตนเองและ ให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียม มีอารมณ์มั่นคงเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นมีความสุข

ครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง บุคคลที่เป็นข้าราชการครูและพนักงานครูขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงผู้ช่วยครูสายสนับสนุน ที่มีตำแหน่งผู้ช่วยครูที่มีตำแหน่งภารกิจ ผู้ช่วยครูที่มีตำแหน่งทั่วไปและผู้ช่วยครูที่มีตำแหน่งจ้างเหมาบริการ โดยได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) และปฏิบัติหน้าที่ตามกลุ่มงาน 4 ฝ่าย ช่วยมุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ทั้งด้านงานวิชาการ งานบริหารงานทั่วไป งานบริหารงานบุคคลและงานบริหารงานงบประมาณ ให้เกิดความคล่องตัวภายใต้ระเบียบ ข้อบังคับถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล

โรงเรียนสังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย จำนวน 10 แห่ง ที่มีบริบทอยู่ในเขตพื้นที่เชียงรายโซนใต้ ประกอบด้วย อำเภอพาน อำเภอป่าแดด อำเภอขุนตาล อำเภอแม่ลาว อำเภอแม่สรวย และอำเภอเวียงป่าเป้า

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณสมบัติของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) นำเอาข้อค้นพบจากการศึกษาค้นคว้า มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเอง ให้มีคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ในการบริหารงานสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ และส่งผลให้เกิดการบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย นโยบายด้านการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุน การค้นคว้าและดำเนินการเป็นไปตามจุดมุ่งหมายดังประเด็น ดังนี้

1. บริบทของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)
2. หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
  - 2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
  - 2.2 ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
  - 2.3 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ
  - 2.4 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
3. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.1 อำนาจหน้าที่จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.2 แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570)
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บริบทของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

โรงเรียนที่อยู่ภายใต้การดูแล และบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย กลุ่มเชียงรายโซนใต้ ทั้งในสังกัดของเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเป็นโรงเรียน ที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการมายัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเอง จากความต้องการของคนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด จะมีอำนาจหน้าที่ ในการจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้า มีบริบทในการแบ่งกลุ่มจากความใกล้เคียงกันของ

พื้นที่อำเภอ สะดวกในการดำเนินการพัฒนาทางด้านการศึกษา โดยมีเขตความรับผิดชอบโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต 6 อำเภอ ประกอบไปด้วย

1. อำเภอพาน มีโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเก่า) สังกัดเทศบาลตำบลเมืองพาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว (ท่าฮ่อ) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม (สันช้างตาย) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม และโรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน (ดอนตัน) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน
2. อำเภอป่าแดด มีโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) และโรงเรียนเทศบาล 2 (สามัคคีราษฎร์รังสรรค์)
3. อำเภอขุนตาล มีโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลป่าตาล
4. อำเภอแม่ลาว มีโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (ปากอคำ)
5. อำเภอแม่สรวย มีโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลตำบลเจดีย์หลวง
6. อำเภอเวียงป่าเป้า มีโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า

หลักการเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

การบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์มีความจำเป็นต้องมีผู้นำหรือผู้บริหารที่ดี เก่ง และบริหารได้ดีมีประสิทธิภาพและนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องมีความเป็นมืออาชีพที่เรียกว่า “ผู้บริหารมืออาชีพ” ในสถานศึกษา ที่คอยกำกับดูแลบริหารงาน 4 ฝ่าย และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ได้นำพาการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ จากนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามลำดับดังต่อไปนี้

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษานั้น ๆ ให้บริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีนักการศึกษา ได้ความหมายไว้ดังนี้

เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย (2562, น. 14) กล่าวถึง “ผู้บริหารมืออาชีพ” ว่า คือผู้ที่มีความรอบรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ประกอบกับมีผลงานโดดเด่น

ทำให้องค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ ประยุกต์แนวทางนำไปสู่การปฏิบัติและมีทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ในการบริหารงานสถานศึกษา พยายามและอดทน มุ่งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีได้

ชนกนันท์ ทรงรัมย์ (2563, น. 41) ได้กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพว่า เป็นผู้บริหารที่พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน และให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ เกิดผลในทุกด้านกับนักเรียน ช่วยให้เกิดความเข้มแข็งของฐานราก ในชุมชนท้องถิ่น ให้เกิดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง นำไปสู่ความเป็นเลิศของทุกอย่าง ที่มีส่วนร่วม เกิดความเชื่อมโยงกับระบบการบริหารสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดคุณภาพ ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี เก่งและมีความสุข เรียนดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้นำไปสู่โรงเรียน คุณภาพและเกิดชุมชนท้องถิ่นที่มีคุณภาพ เกิดจากผู้บริหารสถานศึกษา ที่ เป็นผู้นำแห่ง การเปลี่ยนแปลง ที่ยอมรับการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วีระพงษ์ ประทอง (2563, น. 75) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ สามารถใช้ได้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการงาน มีประสพการณ์ที่ดี และสามารถนำพาให้องค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับนับถือของผู้อื่น

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ความรู้และความสามารถ เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความสามารถใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ในการบริหารจัดการงานในองค์กร มีประสพการณ์ที่สามารถแก้ไขปัญหา สถานการณ์ต่าง ๆ ออกมาได้ดี เป็นผู้บริหารที่ตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงานมีการส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ มีความสมบูรณ์แบบในการบริหารงานงาน 4 ฝ่าย อีกทั้ง มีความพยายามอดทน พร้อมนำพาองค์การให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

การบริหารสถานศึกษาในยุคแห่งเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเป็น มืออาชีพ เพื่อการบริหารงานการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิพลสูงสุดในแต่ละด้าน มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพ ไว้ดังนี้

ฐิติมา กาบแก้ว (2560, น. 40) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญสูงสุดในสถานศึกษา เป็นผู้นำในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควบคุม ดูแล กำกับติดตาม การทำงานของ บุคลากร เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย (2562, น. 15) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพมีความสำคัญอย่างมาก ในยุคปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากการพัฒนาความเจริญทางด้านเทคโนโลยี

เศรษฐกิจ สังคม มีการปฏิรูปการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้บริหารที่มีความเป็นมืออาชีพ จึงจะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ เป็นผู้ที่จะต้องเป็นผู้นำขององค์กร ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่มีความสามารถควบคุม ดูแล กำกับติดตามการทำงาน ของบุคลากร ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสัมพันธ์กับประสิทธิผล พร้อมปฏิรูป การศึกษาให้ทันสมัยตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยียุคดิจิทัล ดังนั้นผู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพเท่านั้น ที่สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ

ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับของ คุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา หมวด 2, 2556, 12 พฤศจิกายน

ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานความรู้ ข้อ 14 การพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- 1) จิตวิญญาณ อุทิศการณของผู้บริหาร
- 2) การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 3) ความสามารถเป็นผู้บริหารมืออาชีพ
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

(ข) สมรรถนะ

- 1) มีอุดมการณ์ของผู้บริหารและแนวทางการพัฒนาเป็นผู้บริหารมืออาชีพ
- 2) สามารถศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

ข้อ 15 ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- 1) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ
- 2) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 3) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการศึกษาเต็มตามศักยภาพ
- 4) การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง
- 5) ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน
- 6) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และท้องถิ่น

(ข) สมรรถนะ

- 1) สามารถระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 2) สามารถบริหารการศึกษาและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่นได้

ข้อ 16 การบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- 1) ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และหน้าที่ในการบริหาร
- 2) การบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ
- 3) การบริหารแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
- 4) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการเรียนรู้
- 5) การบริหารงานบุคคล
- 6) การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่
- 7) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา
- 8) การวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

(ข) สมรรถนะ

- 1) สามารถกำหนดนโยบายกลยุทธ์ นำไปสู่การปฏิบัติสอดคล้องกับสถานศึกษา
- 2) เลือกใช้ทฤษฎี หลักการ และกระบวนการบริหารให้สอดคล้องกับบริบทสังคม
- 3) สามารถบริหารงานวิชาการ บริหาร แหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริม

การจัดการเรียนรู้

ข้อ 17 หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- 1) พัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การจัดการเรียนการสอนและการสอนเสริม
- 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(ข) สมรรถนะ

- 1) สามารถพัฒนาหลักสูตรและบริหารการจัดการเรียนการสอนในแนวทางใหม่ได้
- 2) ปฏิบัติการประเมิน และปรับปรุงการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือ การจัดการศึกษา โดยคุณลักษณะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน หรือส่งเสริมพัฒนางาน ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

และเกิดการบริหารจัดการ รวมทั้งต้องผ่านการฝึกฝนอย่างเข้มข้นเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

ในการบริหารจัดการสถานศึกษาการพัฒนาตนไปสู่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพเป็นสิ่งสำคัญ และตัวผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักและพัฒนาตนเองในด้านความรู้ความสามารถ สมรรถนะ ในการบริหารจัดการที่จะนำตนไปสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพมีนักวิชาการที่เสนอความคิดเกี่ยวกับ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้บริหารมืออาชีพไว้ หลายท่าน ดังนี้

จริญญา เกษมศรี (2560, น. 7) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ หมายถึง คุณสมบัติที่ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออก และเป็นผู้ที่ปฏิบัติตน ได้เหมาะสม มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมประกอบด้วย

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ หมายถึง ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณลักษณะเฉพาะตัวในการ ปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบ โดยใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถผลิตผลงานอย่างมีคุณภาพ
2. ด้านทักษะการบริหาร หมายถึง ความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการบริหาร เพื่อให้สถานศึกษาและบุคคล บรรลุวัตถุประสงค์ไว้ และมีความสามารถในการบริหารงานเป็นเลิศ
3. ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถส่วนบุคคลของผู้บริหาร ในการเป็นผลงาน และสร้างพร้อมการรักษาวินัยธรรม ในองค์กรให้คงอยู่
4. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมรวมของบุคคลที่เป็นผู้บริหาร มีความโดดเด่น และน่าเคารพนับถือ
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ดี หมายถึง การมีพฤติกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา มุ่งให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

6. ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่บุคคล การมีวิสัยทัศน์ที่ ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม ซื่อสัตย์อดทน มีความรับผิดชอบ เสียสละและเป็นคนดีของสังคม

วงศ์วะลี ยังยืน (2564, น. 5) ได้ให้ความหมายของ คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง การเป็นผู้บริหารที่มีความใฝ่รู้และฝึกฝนการเรียนรู้ คิดเป็น คิดได้ และสามารถบูรณาการความรู้ได้ ประยุกต์ใช้ได้ สามารถสร้างทฤษฎี กฎเกณฑ์ได้จากการปฏิบัติงาน สามารถพัฒนางานวิชาการและ รูปแบบวิธีการจากทฤษฎีได้ ต้องมีประสบการณ์อบรมศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษานานาชาติเพื่อพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ประกอบด้วย

- 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านการจัดระบบ 3) ด้านวิชาการ 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านสังคมและชุมชน 6) ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

สุพัตรา วิเศษวิสัย (2559, น. 35) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพว่าเป็นคุณลักษณะประจำตัวของผู้บริหาร ที่ปรากฏให้เห็นเป็นแบบอย่างพฤติกรรม มีการใช้หลักวิชาประยุกต์ กับความสามารถใช้ศิลปะควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหารที่ทำให้องค์กร ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การเป็นผู้ที่สามารถบริหารและจัด การศึกษา จัดการวางแผนกลยุทธ์ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
2. ด้านวิชาการ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ รอบคอบในการพัฒนา หลักสูตร การศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาครูตาม แนวปฏิรูป การศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
3. ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง การเป็นผู้บริหารที่มีการพัฒนา ตนเอง มีการศึกษาอบรม เพื่อให้มีความรู้ มีหลักการทฤษฎี เพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่การบริหารมาพัฒนาการบริหารงานด้านต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ
4. ด้านการจัดระบบ หมายถึง การพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้การจัด และใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร จัดระบบเครือข่ายการบริหารรวมถึง การจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
5. ด้านสังคมและชุมชน หมายถึง การเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีบริหาร จัดการโรงเรียน ชุมชนและสังคม โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม รวมคิด ร่วมทำและรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

กุลจิรา รักชนกร (2563, น. 210-216) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถ (Knowledge and ability) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ในการปฏิบัติงาน เป็นผู้มีความรู้ เข้าใจหลักการทำงาน ออกมาดีและพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด และสร้างแรงจูงใจในปฏิบัติงาน
2. ด้านความเป็นผู้นำวิชาการ (Academic Leadership) หมายถึง พฤติกรรมในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในงานวิชาการ ให้บรรลุเป้าประสงค์ ในความสามารถในการพัฒนางาน และส่งเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กรอย่างสร้างสรรค์ มียุทธศาสตร์พัฒนาผู้เรียน มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ยกระดับคุณภาพการศึกษา หลักสูตรและการสอน การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียน นำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Morality and ethics) หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารเป็นที่เคารพ ตัวแทนแห่งความสำเร็จ ซื่อตรงซื่อสัตย์ และโปร่งใสตรวจสอบได้ วางตัว

เป็นกลางทางการเมืองประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีจิตสำนึกที่ดี เป็นที่เคารพนับถือของผู้ได้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

4. ด้านทักษะการบริหารงานยุคใหม่ (Modern Skills) คือลักษณะของพฤติกรรมแสดงออกของผู้บริหารในยุคเทคโนโลยีใหม่ เป็นทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้บริหาร อาจเป็นเทคนิคทางอาชีพทักษะการสอนงาน การพัฒนาคน มีทักษะในการวางแผนการทำงาน มอบหมายงาน คัดเลือกคนทำงาน รวมไปถึงการสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นความฮึกเหิมให้แก่คนอื่นเป็นการสร้างแรงบวกในการเพิ่มพลังงาน การสร้างความสัมพันธ์ นำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ มีความคิดเชิงกลยุทธ์ SWOT ผลการปฏิบัติงาน

ปองศา พูนชู (2563, น. 167) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพว่า เป็นผู้ที่ศึกษาเรียนรู้และยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมาเสริมความรู้ ความสามารถ และทักษะให้มีประสิทธิภาพ และนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงปรับปรุงบุคลิกให้เหมาะสมกับผู้บริหาร มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง กระตือรือร้น ความมั่นใจ นำพาผู้ใต้บังคับบัญชาบรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน 2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3) ด้านบุคลิกภาพ 4) ด้านทักษะการบริหาร 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์

คมสันต์ วงษ์ชาติ (2561, น. 16) ได้ให้ความหมายคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะและสภาพการณ์ ที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารงานทั้งระบบของสถานศึกษา จนบังเกิดประสิทธิผลสูงสุดทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความเป็นผู้ประพฤติดี มีธรรมประจำใจ ใช้หลักธรรมในการบริหาร มีความยุติธรรม มีเหตุผลและวางตัวเป็นกลางอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านการจัดระบบงาน หมายถึง สิ่งที่เป็นผู้แสดงว่าเป็นผู้พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การจัดระบบเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษา และการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ

3. ด้านวิชาการ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร งานวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาครู ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงการประเมินผลเพื่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน

4. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารความขัดแย้งการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการนำเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารเสมอ

5. ด้านสังคมและชุมชน หมายถึง การเป็นผู้ที่พัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อชุมชน สังคม มีการบริหารงานในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร หมายถึง การเป็นผู้ที่พัฒนาตนเอง เพื่อเป็นผู้บริหาร มีอาชีพอย่างต่อเนื่อง

พรณิศา ชันเพชร (2565, น. 6) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 อย่างมีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านการขับเคลื่อนสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม คือการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ของสถานศึกษาได้ชัดเจน นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเพิ่ม ประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา คือริเริ่มและสร้างความเจริญเติบโตให้องค์กรโดยใช้เทคโนโลยีทั้งองค์กร เป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมครูใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม มีการจัดการในยุคดิจิทัลได้อย่างสอดคล้องกับยุคสมัย

3. ด้านการมีภาวะผู้นำและใช้กลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษา คือรอบรู้ในแนวคิด ศาสตร์การบริหารจัดการศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและแนวโน้ม การบริหารองค์กร มีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำงานสู่ความสำเร็จได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยี คือมีแผนการจัดการด้านนวัตกรรม ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อสร้าง ออกแบบ ทดลองและขับเคลื่อนให้เกิดนวัตกรรม ส่งเสริม วัฒนธรรมแบบเป็นทีมกับการมุ่งเน้นส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม

กิตติพิชญ์ มั่งสุข (2564, น. 238) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพว่าเป็น ผู้ที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาเป็นผู้นำ ความเป็นเลิศมาสู่สถานศึกษาและนำพาองค์กรไปสู่ เป้าหมาย ผู้บริหารมืออาชีพอาจจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถจึงจะสามารถทำให้การปฏิรูป การศึกษาประสบความสำเร็จประกอบด้วยคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์

กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์ (2565, น. 5) ได้ให้ความหมายว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ คือผู้บริหารที่มุ่งมั่นเสริมพัฒนา บริหารจัดการและดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ มุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาที่สมบูรณ์แบบโดยให้เกิดผลกับทุกมิติกับผู้เรียน เพื่อให้เกิด ความเข้มแข็งกับชุมชน เป็นชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้นำ 2) ด้านทักษะการบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารยุคใหม่ 3) ด้านบุคลิกภาพดี 4) ด้านทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 5) ด้านภาวะผู้นำและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง

กาญจนา ภูวประภาชาติ (2565, น. 1397) ได้สรุปความหมายคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพว่า เป็นลักษณะประจำตัวของผู้บริหารที่สามารถสังเกต และเห็นจากพฤติกรรมหรือการกระทำที่เป็นการแสดงออกของผู้บริหาร ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพเป็นผู้นำที่มุ่งส่งเสริม พัฒนา บริหารจัดการและดำเนินการให้สถานศึกษามีคุณภาพ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารได้อย่างยอดเยี่ยม สามารถทำให้บรรลุผลเป้าหมายหรืออุดมการณ์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) การจัดระบบ 3) ด้านวิชาการ 4) การบริหารจัดการ 5) สังคมและชุมชน และ 6) การพัฒนาตนเองในเชิงระบบ

การสังเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษาต่างๆแล้วสรุปเป็นกรอบแนวคิดคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ใช้เป็นตัวแปรในการวิจัยตามแนวคิดของนักการศึกษาเพื่อให้เห็นภาพของสมรรถนะที่ชัดเจนยิ่งขึ้นผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ดังตาราง 1 องค์ประกอบของสมรรถนะผู้บริหาร มีอาชีพจากนักการศึกษาทั้ง 10 ท่าน สรุปเป็นข้อมูลตามตาราง ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

องค์ประกอบ คุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามีอาชีพ	จริยญา เกษมศรี (2560)	วงศ์วุฒิ ยั่งยืน (2564)	สุภัตรา วิเศษวิสัย (2559)	กุลจิรา รักชนคร (2563)	ปองศา พูนชู (2563)	คมสันต์ วงษ์ชาติ (2561)	พรณิศา ชื่นเพชร (2565)	กิตติพิชญ์ มั่งสุข 2564)	กฤษฎพงษ์ ศรีทรัพย์ (2565)	กาญจนา ภูวประภาชาติ (2565)	ความถี่
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	✓		✓	✓	✓		✓				*5
2. ด้านทักษะการบริหาร	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	*8
3. ด้านความเป็นผู้นำ	✓			✓		✓		✓	✓		*5
4. ด้านบุคลิกภาพ	✓				✓	✓		✓	✓		*5

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ คุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพ	จริยญา เกษมศรี (2560)	วงศ์วุฒิ ยั่งยืน (2564)	สุพัตรา วิเศษวิสัย (2559)	กุลจิรา รักษนคร (2563)	ปองศา พูนชู (2563)	คมสันต์ วงษ์ชาติ (2561)	พรณิศา ชื่นเพ็ชร (2565)	กิตติพิชญ์ มั่งสุข 2564	กฤษฎพงษ์ ศรีทรัพย์ (2565)	กาญจนา ภูวประภาชาติ (2565)	ความถี่
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	✓							✓	✓		2
6. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	*8
7. ด้านการจัดระบบ			✓			✓				✓	3
8. ด้านการบริหาร		✓					✓			✓	3
9. ด้านวิชาการ		✓				✓	✓				3
10. ด้านสังคมและชุมชน			✓							✓	2
12. ด้านความคิดสร้างสรรค์				✓				✓			2
13. การนิเทศภายใน							✓				1
14. ด้านประสบการณ์		✓						✓			2
รวม	6	5	4	4	5	6	4	5	6	5	50

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจากแนวคิดของนักการศึกษาดังตารางในรูปความถี่ จะเห็นว่าลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ที่เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากองค์ประกอบที่มีเกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป โดยพิจารณาความคล้ายกันของแนวคิดดังกล่าว ได้สังเคราะห์ออกมาได้จำนวน 5 องค์ประกอบ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่
2. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม
3. ด้านทักษะการบริหาร

4. ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

5. ด้านบุคลิกภาพที่ดี

ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

นิตยา ทองไทย (2558, น. 39) ให้ความหมายคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพว่า สิ่งที่สำคัญคือคุณลักษณะด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน เนื่องจากผู้บริหารต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ดี สามารถนำนโยบายมากำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จมีความเข้าใจระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ผู้บริหารที่ดี ต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย มีความสามารถใช้ทั้งศิลป์และศาสตร์ ในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีความสามารถเฉพาะตัวที่เหมาะสมโดดเด่น ดีและเก่งเป็นที่รักของทุกคนเสมอ

สุพัตรา วิเศษวิสัย (2559, น. 6) ได้กล่าวสรุปคุณลักษณะในการปฏิบัติหน้าที่ว่า คือการพัฒนาตนเอง เป็นพฤติกรรมของผู้บริหาร มีทักษะในการพัฒนา มักชวนขยายหาความรู้ ศึกษาอบรม มีศาสตร์ในการพัฒนา ใช้ทฤษฎี หลักการ พัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ มีการวางแผนเป้าหมายในระยะยาวเพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพทำงานที่ดี พร้อมปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองและองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

จริญญา เกษมศรี (2560, น. 6) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในด้านความรู้และการปฏิบัติหน้าที่ว่า หมายถึง ความรู้และ ความสามารถ และรวมถึงประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาตนเอง ในการบริหารสถานศึกษา นำพาสู่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ประกอบด้วยคุณลักษณะเฉพาะตัว ที่ทำงานในหน้าที่ที่รับมอบหมายจากต้นสังกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่กั๊กไม่เก้อ ไม่โยนงานบุคลากรในองค์กร โดยใช้ทั้งศิลป์และ ศาสตร์ สู่การทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และพร้อมสร้างผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุจิน คนชื้อ (2562, น. 17) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร เป็นการแสดงออกของพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถวิเคราะห์ SWOT หรือจุดอ่อน จุดแข็งและข้อจำกัดบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน สามารถประเมินเป้าหมายการทำงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ สามารถวางแผนเป้าหมายใน ระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรงทั้งด้านร่างกายและอารมณ์ของตนเองอยู่เสมอ เรียนรู้วิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จได้ ตลอดจนสามารถโน้มน้าวให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาความสามารถทางวิชาการของตนเอง

Stadt, et al. (2003, pp. 49-53) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพว่า เป็นผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตามมาตรฐานในการทำงานที่ดี มีความสามารถในการให้ผู้อื่นพึ่งพาอาศัย กล้าคิด กล้าทำ กล้าเสี่ยง และกล้ายอมรับผิด

ที่สำคัญคือการมีความความรับผิดชอบ มองคนออก ใช้คนเป็น มีทีมงานที่ดีช่วยทำงานให้สำเร็จ มีวินัยในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร แสดงออกทางความคิด มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง และมีสติปัญญาดี เป็นผู้ทื่อบรู้ในการจัดรูปรงาน วางแผนผังคนในองค์กร และมีเหตุผล

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน การกำหนดนโยบายให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย มีความเข้าใจกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน มีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย มีประสบการณ์ ในการพัฒนาตนเองใช้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารมาพัฒนา กลุ่มบริหารงาน 4 ฝ่าย ให้มีความสามารถประเมินเป้าหมายการทำงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ สามารถวางเป้าหมายในระยะยาวในการพัฒนาตนเองและองค์กรอย่างต่อเนื่อง

ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม

สมชาย ศรีวิรัตน์ (2556) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพรว่า การมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่จำแนกแต่ละคนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่แตกต่างกัน ควรเป็นสิ่งที่มติดัดัวทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่เป็นผู้นำในการเรียนรู้ หรือผู้บริหารสถานศึกษา ควรต้องมีคุณธรรมจริยธรรม มากกว่าบุคคลในตำแหน่งอื่นๆ เพราะเป็นผู้ส่งเสริม ให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปตามวัตถุประสงค์ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ในการบริหารงาน ให้ทุกฝ่ายเคารพยอมรับ เท่ากับเป็นการสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้น ควรเป็นผู้มีแบบอย่างของการมีจริยธรรมในวิชาชีพในการบริหารงาน นอกจากการบริหารราชการที่ดีแล้ว ต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด จากสร้างการเสริมแรงทางบวก อาทิพิจารณามอบเป็นรางวัล จูงใจในการพัฒนาผลงาน หรือการลงโทษทางบวก เช่น มอบหมายให้ทำงานพัฒนาตนเองมากขึ้น การที่ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี แต่หากผู้บริหารขาดคุณธรรมจริยธรรม อาจมีการทุจริตคอร์ปชั่นแฝงอยู่ในกระบวนการดำเนินงาน เพราะการบริหารไม่ว่าระดับใดหรือฝ่ายใดก็ตามยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ไม่ละโมภ โลก ทุจริต ในสิ่งที่ไม่ควรได้ ก็สร้างความเสียหายได้ แต่หากบริหารงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริตแล้ว การใช้งบประมาณก็จะบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คุ่มค่ามากที่สุด

พระดวงจันทร์ เขมวีโร (2553) ได้กล่าวถึงความหมายของคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพรว่า เป็นหลักธรรมที่สร้างความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีที่มีภายในจิตใจของคน ผู้บริหารควรใช้หลักธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อควมมีประสิทธิภาพ เพราะการกระทำดีย่อมมีผลผลิตของความดี คือการยกย่องได้รับชมชม การเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมคือการปฏิบัติภายในกรอบ

ที่ดีงาม และสภาพของการทำความดีที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมได้ตามหลักจริยธรรม ที่สามารถจำแนกได้ ส่วนคำว่า จริยธรรมคือหลักของการปฏิบัติ หลักการดำเนินชีวิต หรือหลักของการครองชีวิตเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อเป็นคนดี ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและต่อตนเอง โดยคุณสมบัติของผู้บริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรมคือการเสริมสร้างจิตใจให้ตั้งงามอยู่เสมอทำให้จิตใจสูงส่งและประณีต ได้แก่

1. ความมีเมตตา คือความรักและปรารถนาดี เป็นมิตรต่อผู้บังคับบัญชา
2. มีความกรุณา คือสงสารอยากช่วยเหลือให้มีความพ้นทุกข์
3. มุทิตา คือความยินดี พร้อมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บังคับบัญชามีความสำเร็จมีความสุข และก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
4. อุเบกขา คือการวางใจให้เป็นกลาง เพื่อรักษารธรรมเมื่อผู้อื่นควรต้องรับผิดชอบในการกระทำของเขาเอง
5. จาคะ คือการมีน้ำใจการเสียสละและเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่

สุลานนท์ มีแสง (2560) ได้ศึกษาและให้ความหมายของพฤติกรรม ที่นำคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจในหลักการ ครองตน ต้องรู้จักตนเองว่ามีบทบาทหน้าที่อะไร และจะสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนอย่างไร เข้าใจตนเอง โดยสามารถควบคุมตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดี ในการทำงานและในการใช้ชีวิต การประพฤติตนที่ดีทุกด้าน โดยผู้บริหารสร้างแรงศรัทธา เป็นที่ยอมรับจากนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยใช้หลักเมตตาธรรมและบริหารที่ดี (Good Governance) โดยมีความรู้ในสายงานตลอดจน การเป็นแบบอย่างของการนำความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมพร้อมการอุทิศตนให้กับการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

วิณา คำคุ้ม (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาว่าควรประพฤติตามหลักของพรหมวิหาร 4 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีเพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาตนเองเป็นพื้นฐานของการทำงานที่ดีคือการมีคุณธรรม พร้อมทั้งเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมเป็นผู้ผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเสมอ มีการทำงานด้วยความสุข เต็มใจ เต็มกาย เต็มแรงในการบริหารจัดการในโรงเรียนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ มานะอดทน มีความเสมอภาคและยุติธรรมเป็นกลาง ไม่ลำเอียงด้วยความอคติ ดำรงไว้ซึ่งความสามัคคี ปฏิบัติต่อบุคลากรด้วยความรัก เมตตา ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือ เกื้อกูล และมีน้ำใจรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย อีกทั้งเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและบุคลากร

จันทรพิรุณ มหาหิงค์ (2566) ได้กล่าวถึง คุณธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีควรมีลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดีประกอบด้วย คุณสมบัติที่เหมาะสม คือมีบุคลิกภาพดี

เป็นผู้มีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างดีให้กับทุกคน มีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรม กิริยา รวมทั้งการแต่งกายที่เหมาะสม เรียบร้อย สะอาดตา แม้ไม่ใช่เสื้อผ้าราคาแพง แลดูสง่างาม ส่วนการมีสุขภาพจิตใจที่ดี เป็นผู้อัธยาศัยดีมี ศีลธรรม รวมทั้งมีกัลยาณมิตรที่ดี รู้จักศรัทธาในบุคคล เป็นแบบอย่าง สุภาพ สำนวน และไม่ลุ่มหลง งมงาย และเป็นผู้มีศีลคือผู้ที่รู้จักสำรวมระวังความประพฤติปฏิบัติทางกายและวาจา เรียบร้อยดีงาม โดยการเสริมสร้างคุณธรรมสำหรับนักบริหาร ที่ดีควรมีหลักธรรมสำหรับพัฒนาตนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม ได้แก่

1. ศีล คือการสำรวม ระวังระวัง ในพฤติกรรม การแสดงออกทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ เรียบร้อยดีงาม ไม่ประพฤติเบียดเบียน ตนเองและผู้อื่น
2. สมาธิ คือการมีสติ หยุดนิ่ง ตั้งมั่นยึดมั่น จากกิเลสทั้งปวง
3. ปัญญา คือการรอบรู้ พิจารณาเห็นสิ่งที่ควรและไม่ควร รวมเป็นผู้มีปัญญารู้เห็นชอบ รอบรู้ทาง เจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริงศีลสมาธิปัญญารวมเรียกว่าไตรสิกขาคือหลักธรรม ที่ควรศึกษาปฏิบัติ 3 ประการ

จากการศึกษาข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษามีอาชีวะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพและการใช้ชีวิต ตามหลักธรรมปฏิบัติ ในการบริหารราชการมีคุณภาพ ต้องสร้างแรงศรัทธา เป็นที่ยอมรับด้านคุณธรรมจริยธรรมจาก นักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน มีการหลักเมตตาธรรมและบริหารที่ดี (Good Governance) ในการปกครองอุทิศตนให้การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีส่วนสนับสนุนผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติตน เป็นอย่างดีแก่ครูและบุคลากร เดินทางไปสู่ความสำเร็จสร้างความเป็นมืออาชีพ

ด้านทักษะการบริหาร

สุพัตรา วิเศษวิสัย (2559, น. 6) ได้ให้ความหมายการบริหารจัดการว่าหมายถึง การเป็นผู้ที่สามารถบริหารและจัดการศึกษาจัดการวางแผนกลยุทธ์บริหารงานแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้นำมีทักษะทางกลวิธีขับเคลื่อนทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีจิตวิทยาการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีพื้นฐานการศึกษาค้นคว้าวิจัย การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีเทคนิค การบริหารจัดการแนวใหม่ เป็นผู้วางแผนการทำงาน ใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ปฏิบัติตามแผนการบริหารงาน พัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยในด้านวิชาการ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ รอบคอบ ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และการประเมินผลเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนพร้อมมีทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม

ธนวัฒน์ สายนภา (2559) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการว่า หมายถึง การบริหารเพื่อนำองค์การไปสู่ความสำเร็จโดยใช้กระบวนการ จากการวางแผนการทำงาน วิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยกระบวนการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงโครงสร้างขององค์การในการบริหารจัดการ และมีการกระจายอำนาจทักษะในการบริหารจัดการแก้ไขความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างประสบความสำเร็จ

จริยญา เกษมศรี (2560, น. 7) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะการบริหารว่าเป็นความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารหรือผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารงาน ต้องมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานที่ตนรับผิดชอบโดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมรวมของทุกคน รวมถึงมีวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขององค์การจึงจะทำให้การบริหารงานนั้นประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีและเพื่อช่วยให้การบริหารงานเกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

คมสันต์ วงษ์ชาลี (2561) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการว่า หมายถึง สิ่งที่แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารความขัดแย้งการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการนำเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารเสมอ

ยุธิน คนชื้อ (2562) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีการกำหนดแผน การดำเนินการและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย บริหารจัดการตาม หลักและกระบวนการจัดการ เน้นการกระจายอำนาจ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม จัดลำดับความสำคัญ ของงานทบทวนโครงสร้างองค์กรและระบบจัดการ จัดทำรายงานการปฏิบัติการตามแผน สามารถนำเทคโนโลยี มาใช้เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ติดตามดูแลการปฏิบัติงานและประเมินผลงาน ที่ได้ลงมือปฏิบัติ

จากการศึกษาข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า ด้านทักษะการบริหารผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ต้องมีทักษะในการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ และแผนการทำงาน และกลยุทธ์ปฏิบัติตามแผนการบริหารงานพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายมีทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมเน้นการกระจายอำนาจใช้มีทักษะในการบริหารและแก้ไขความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สำเร็จไปด้วยดี กระบวนการมีส่วนร่วมวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขององค์การในการบริหารจัดการ

ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

นิตยา ทองไทย (2558, น. 37) ได้กล่าวว่า ด้านผู้นำ คือบุคคลที่ได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้า อาจเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมาย และมีอิทธิพลต่อสมาชิก และกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา

ชัดเจนตรงตามแผนเป้าหมาย เพื่อประสบความสำเร็จสามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

นันทก ศุขโข (2560, น. 86) ได้กล่าวว่า ด้านความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยผู้บริหารสามารถจัดตั้งประสานงานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือ มีวิสัยทัศน์ สร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และนักเรียน ชุมชน ให้เกิดขึ้นจริง แสวงหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง กล้าคิด กล้าทำและกล้า นำเสนอโครงการใหม่ ๆ สร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ

ปิยวรรณ สวามิภักดิ์ (2560, น. 84) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีคุณลักษณะของผู้บริหาร ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดี มีสุขภาพจิตดี และยิ้มแย้มแจ่มใส มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการวางแผนในการดำเนินงานอย่างชัดเจน รอบรู้และทันเหตุการณ์ในโลกปัจจุบัน มีความเสียสละเพื่อ ส่วนรวมและให้ความช่วยเหลือต่อเพื่อร่วมงาน มีความยุติธรรมเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอย่างสม่ำเสมอ มีความคิดสร้างสรรค์กล้าตัดสินใจ กล้ายอมรับผิด และพัฒนาตนเองศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีความคิดกว้างไกลและทันสมัยต่อสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในด้านการจัดการศึกษา ความเป็นประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติและมีความสามารถทางวิชาการ มีความสามารถในการ สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

ชุดิมา ศิริไพรวัน (2561, น. 38) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ประกอบด้วย การเป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบยอมรับผิด มีอุดมการณ์ คติธรรม ความเชื่อ รวมไปถึงค่านิยมที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงไม่ทอดทิ้งงานที่ได้รับมาจากส่วนบน ไม่ควรปิดการะงาน ควรเป็นผู้ลดภาระงานของครู ในสิ่งที่สมควร สามารถกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนสามารถกล้าเผชิญหน้ากับปัญหา มีอุดมการณ์ คติธรรม ความเชื่อ รวมไปถึงค่านิยมที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง

กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์ (2565, น. 57) ได้กล่าว ด้านภาวะผู้นำ และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อิทธิพล ในการนำพาครูหรือบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาเช่นผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน องค์กร แสวงหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง กล้าคิด กล้าทำและกล้า นำเสนอโครงการใหม่ ๆ สร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถ โน้มน้าวจิตใจของผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพมาร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความสามารถในการจูงใจบุคลากรให้ร่วมกันทำงานสู่ความสำเร็จขององค์กร

และการประสานงานกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน และสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึงการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่สร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชัดเจนตรงตามแผนเป้าหมาย มีความคิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ มีบุคลิก ที่น่าเคารพศรัทธา มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบยอมรับผิดหากเกิดข้อผิดพลาด สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยดี มีความคิดกว้างไกลและทันสมัยต่อสังคมของการศึกษา ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นผู้มีอุดมการณ์ คติธรรม ความเชื่อ และค่านิยมที่แสดงให้เห็นถึง การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนให้ครูและบุคลากรแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการ สามารถจูงใจบุคลากรให้ร่วมกันทำงาน สู่ความสำเร็จขององค์กร ให้คำแนะนำ มีความสามารถในการสื่อสาร และประสานงานกับบุคคล ฝ่ายต่าง ๆ ให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันและสำเร็จลุล่วง

ด้านบุคลิกภาพที่ดี

ธนวัฒน์ สายนภา (2559) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพผู้บริหารสถานศึกษามีออาชีพร ว่าเป็นการแสดงออก พฤติกรรมหรือลักษณะโดยรวมของบุคคล ที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย คำพูด ความรู้สึกนึกคิด สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความเป็น ผู้นำสูง มีค่านิยมความเชื่อถือ เกลียวฉลาด ตลอดจนกิริยามารยาทลักษณะนิสัยและอุปนิสัย อันเป็นแนวทางในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

จริญญา เกษมศรี (2560, น. 7) ได้ให้ความหมายด้านบุคลิกภาพผู้บริหารสถานศึกษามีออาชีพร ว่าเป็นการแสดงออก พฤติกรรมหรือลักษณะโดยรวมของบุคคล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์หรือมีลักษณะเฉพาะ คน ๆ หนึ่ง โดยบุคลิกภาพ จะมีพันธุกรรม และ สิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่กำหนดซึ่งบุคคลที่มี บุคลิกภาพที่ดีจะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง มีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับชื่นชมของสังคม ทั่วไป มีความเชื่อมั่นในตนเองพร้อมให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างราบรื่น ส่งผลให้การทำงาน และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นมีความสุข

กิตติพิชญ์ มั่งสุข (2565) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพผู้บริหารสถานศึกษามีออาชีพร ว่าเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมรวมของบุคคลผู้มีอารมณ์มั่นคงเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นเอกลักษณ์หรือมีลักษณะเฉพาะคน ๆ หนึ่ง ประกอบด้วย บุคลิกภาพ ภายในจะแสดงออกทางด้านความคิด ความรู้สึก ความสนใจ สติปัญญา และบุคลิกภาพ ภายนอก จะแสดงออกทางด้านรูปร่าง ทรวดทรง การแต่งกาย อากัปกิริยา ท่าทาง การวางตัว นิสัยความสามารถ และรสนิยม

กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์ (2565) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพผู้บริหารสถานศึกษามีออาชีพร ว่าเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย มีนิสัยสุภาพ

อ่อนโยน มีความเชื่อมั่นในตนเองและ ให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียมกันมีอารมณ์มั่นคง เป็นแบบอย่างที่ดี ในการอุทิศตนทำงาน เหมาะสมในการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา นักเรียน และคนในสังคม

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ด้านบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีบุคลิกภาพดี มีความสง่างาม การแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ วางตัวดี มีพฤติกรรมความเหมาะสม มีนิสัย สุภาพ อ่อนโยน ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับทุกคน สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความเป็นผู้นำสูง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียม มีอารมณ์มั่นคงเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับผู้ได้บังคับบัญชา และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างราบรื่นมีความสุข

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดให้รัฐดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้ เด็กเล็กได้รับการดูแลและ พัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริม และสนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการจัดการศึกษา ตามความต้องการ รวมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่กำกับ การ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การศึกษานั้น ๆ มีคุณภาพ และมีมาตรฐานสากล และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตราที่ 16 และมาตรา 17 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 41 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามความพร้อม เหมาะสมและความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นการบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะ โดยหน้าที่และอำนาจในการดูแลเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามหลักการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Goals) รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุน การจัดการ ศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติการจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แต่ละรูปแบบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักดำเนินการใด ๆ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2558) และระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติตามแนวทางของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) โดยจุดเด่นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือการมีทรัพยากรทางการศึกษา และ ตั้งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่น จึงสามารถเป็น แหล่งเรียนรู้ที่ประชาชนทุกคนในท้องถิ่นสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก ประกอบกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบกฎหมาย ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เช่น พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) เทศบาล พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาและตอบสนองนโยบายการศึกษาชาติ

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2558) ได้จัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาชุมชน (School Based Management for Local Development: SBMLD) เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ของส่วนกลางลงมาสู่ระดับสถานศึกษา เกิดความคล่องตัว เป็นอิสระและเกิดการมีส่วนร่วมกับทุกภาคีเครือข่าย ผู้ปกครองรวมถึงชุมชนอย่างชัดเจนซึ่งการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบไปด้วย การศึกษาในระบบ (Formal Education) คือสถานศึกษาทั่วไปในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็น เงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน และการศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) ที่มีความยืดหยุ่นในรูปแบบวิธี ระยะเวลา การวัด และประเมินผล การศึกษา ตามลักษณะของเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา เนื้อหาและหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ ปัญหาและความต้องการ ของบุคคล ในแต่ละกลุ่ม ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพให้แก่ราษฎรการฝึกอบรมให้ความรู้ระยะสั้นและ รวมไปถึงการจัดประสบการณ์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมไปถึงกิจกรรม โครงการการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย

แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570)

ด้านการสนับสนุนการศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น พ.ศ. 2566-2570 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566, น. 6) มีความสอดคล้องความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และนโยบายการ

พัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย 4.0 โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และสร้างงาน เน้นพัฒนาขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ภายใต้สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้ ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ส่งผลให้ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนา

วิสัยทัศน์ “ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต บนพื้นฐานความเป็นไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและยั่งยืน”

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ได้เรียนรู้ทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
2. ส่งเสริมพัฒนาให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. ขับเคลื่อนพลังจากทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ส่งเสริมศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. พัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

เป้าประสงค์

1. สถานศึกษามีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD)
2. สถานศึกษามีปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่เพียงพอและเหมาะสม
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษามีระบบสารสนเทศทางการศึกษา ถูกต้องรวดเร็ว ทันสมัย และเชื่อมโยงในรูปแบบเครือข่าย (NETWORK) อย่างมีประสิทธิภาพ
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศึกษานิเทศก์ที่เพียงพอและมีคุณภาพ
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบนิเทศการศึกษาที่มีคุณภาพ
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการระบบแผนงานและงบประมาณทางการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ
7. สถานศึกษามีการบริหารจัดการระบบแผนงานและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร และการคิด
คำนวณ (3R)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 (8C)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษาท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาจัดการศึกษาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 10 การส่งเสริม บูรณาการทางการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง สันติสุข
และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ธนวัฒน์ สายนภา (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของ
โรงเรียนในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 1. คุณลักษณะผู้บริหาร
มืออาชีพ ของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวม
และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่
ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการบริหารจัดการ
ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความรู้ ความสามารถ และด้านการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงตนเอง
2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประเภทโรงเรียนและประเภทโรงเรียน
โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบ
คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด จำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณและด้านการบริหาร
จัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐชา พิกุลทอง (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับ
การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้
การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง

ในเชิงบริหาร การเป็นผู้นำด้านการบริหาร จัดการ การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ และการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน

ชัชวาล วันเลิศ (2560) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดได้แก่ด้านมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพดีน่าเชื่อถือ ด้านมีความชำนาญในการบริหารด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านมีภาวะผู้นำ 2) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่ามี 4 ตัวแปรที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ คือ มีความชำนาญในการบริหารบริหารแบบมีส่วนร่วม มีภาวะผู้นำและมีคุณธรรมจริยธรรม

คมสันต์ วงษ์ชาลี (2561) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประภัสรา จรุงศิลป์ (2561, น. 57) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ศูนย์เครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคาดหวังของครูต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ศูนย์เครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับดังนี้ 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงตนเอง 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 5) และด้านวิสัยทัศน์ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของครูต่อคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพในยุคการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ศูนย์เครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ยุธิน คนชื้อ (2562, น. 85) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการจัดระบบ ด้านวิชาการ และด้านสังคมและชุมชน ตามลำดับและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ

วงศ์วะลี ยิ่งยืน (2563) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านการจัดระบบ 3) ด้านสังคมและชุมชน 4) ด้านวิชาการ 5) ด้านการบริหารจัดการ และ 6) ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านการจัดระบบ 3) ด้านวิชาการ 4) ด้านการบริหารจัดการ และ 5) ด้านสังคมและชุมชน ส่วนอีก 1 ด้าน ไม่แตกต่างกัน คือด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

กิตติพิชญ์ มั่งสุข (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ด้านภาวะผู้นำและด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ 2) ระดับสมรรถนะหลักของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู รองลงมา คือด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ตาม ลำดับ 3) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสมรรถนะหลักของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพจำนวน 5 ด้าน คือด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

กาญจนา ภูวประภาชาติ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการบริหารของของผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน 4) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการบริหารของของผู้บริหารสถานศึกษาและขนาดของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน 5) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพโดยรวมและประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาโดยรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง

กนกพร รัตนอุดม และอำนวย ทองโปร่ง (2565) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในโรงเรียนสังกัดสภวิทยเขตเสรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจของครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และรองลงมา

สิทธิณี ประภัสร์ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารมืออาชีพสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและด้านการสื่อสาร

2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน ด้านการพัฒนาสื่อ และการนำไปใช้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ด้านความรู้ทางวิชาชีพด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสาร ด้านวิสัยทัศน์ และด้านคุณธรรมจริยธรรมส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดิเรก แสงกนิก และวิรัชพัชร วงศ์วัฒนเกษม (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

รัชฎาพร สีทา และชนมณี ศิลาณากิจ (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

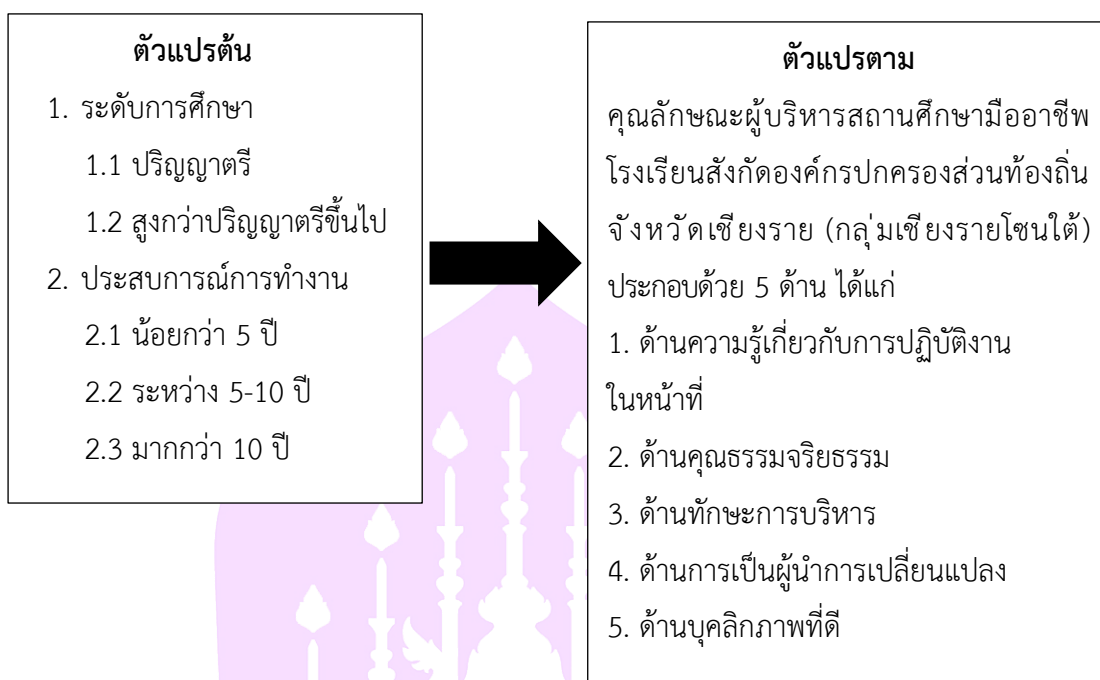
Stogdill (1974) สรุปผลจากงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ พบว่าผู้นำจะมีคุณสมบัติเหล่านี้มากกว่าส่วนเฉลี่ยของสมาชิกอื่นในกลุ่ม คือสติปัญญา การศึกษา ความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในกิจกรรมและการเข้าร่วมสังคม คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความอดทน รู้วิธีทำงานให้สำเร็จความเชื่อมั่นในตนเอง มีความตื่นตัวเสมอ ชื่อเสียงในทางที่ดี ความสามารถในการปรับตัวและความสามารถในการพูด

Stadt, et al. (2003, p. 49) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี พบว่า ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานในการทำงานเป็นที่พึงของคนอื่น ได้ มีความกล้า กล้าที่จะคิด กล้าที่จะเสี่ยง และกล้าที่จะทำ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถ ที่จะแบ่งงานให้ผู้อื่นช่วยปฏิบัติ มีวินัยในตนเอง มีมโนภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการสื่อความคิด แข็งแรง และมีสุขภาพดี มีสติปัญญา มีความสามารถในการจัดรูปงาน และมีความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการอย่างมีเหตุผล

Magnuson (2007, p. 78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในประเทศสหรัฐอเมริกา ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านอาชีพและด้านส่วนตัว พบว่า คุณลักษณะด้านวิชาชีพ มีดังนี้ มีความสามารถติดต่อดูแลและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาอาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการวินิจฉัยสั่งการเป็น ที่เข้าใจและมีเวลาสำหรับผู้ร่วมงาน มีความสนใจในบุคคลอื่น ๆ มีความสามารถในการวางแผน และจัดระเบียบงานรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น ๆ รู้จักขอบเขตอำนาจและหน้าที่ ส่วนคุณลักษณะส่วนตัวมีดังนี้ มีวิจรรย์ญาณและ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์และมองการณ์ไกล เป็นผู้มีสติและมีเหตุผลไม่ใช้อารมณ์ ในการแก้ไขปัญหา มีความจริงต่อผู้ร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีวาจาเป็นมิตร มีอารมณ์ ร่าเริง แจ่มใส มีจิตใจโอบอ้อมอารีใจกว้างเปิดเผย กล้าได้กล้าเสีย มีความเมตตาเห็นอกเห็นใจผู้อื่น จริงใจต่อคนทั่วไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่ออาชีพ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ซึ่งมีการสรุปกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดจากการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชิงรายโซนใต้) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชิงรายโซนใต้) จำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาล 1 (ปากอ้อมดำ) โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเก่า) โรงเรียนเทศบาล 2 (สามัคคีราษฎร์รังสรรค์) โรงเรียนเทศบาลป่าตาล โรงเรียนเทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า โรงเรียนเทศบาลตำบลเจดีย์หลวง โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว (ท่าฮ่อ) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม (สันช้างตาย) โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) และโรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน (ดอนตัน) รวมจำนวน 245 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชิงรายโซนใต้) จำนวน 10 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน อีรวุฒิ เอกะกุล, 2561, น. 65) เทียบขนาดของประชากรที่ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนตัวอย่างเท่ากับ 152 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำนวน 10 โรงเรียน

สถานศึกษา กลุ่มเชียงรายโซนใต้	ครูและบุคลากรทางการศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนเทศบาล 1 (ปากอคำ)	38	23
2. โรงเรียนเทศบาล 2 (สามัคคีราษฎร์รังสรรค์)	23	14
3. โรงเรียนเทศบาลป่าตาล	18	12
4. โรงเรียนเทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า	28	18
5. โรงเรียนเทศบาลตำบลเจดีย์หลวง	17	11
6. โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบล ทรายขาว (ท่าฮ้อ)	20	13
7. โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบล ดอยงาม (สันช้างตาย)	22	14
8. โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)	15	10
9. โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพาน (ดอนตัน)	19	12
10. โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเก่า)	45	25
รวม	245	152

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย, (2567)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด เชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ซึ่งครอบคลุมขอบข่ายคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพที่พึงประสงค์ 5 ด้าน ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิด ของลิเคอร์ท (Likert's) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

โดยมีการกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของข้อคำถามในแบบสอบถามดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและทำตาราง สัณเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับตัวแปรที่ต้องการวัดในแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามให้ตรงกับกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยที่ครอบคลุม วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข และผ่านการพิจารณากลั่นกรองจากอาจารย์ ที่ปรึกษางานวิจัยแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษา ดังนี้

4.1 ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ สัมปโน ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัย การศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

4.2 นายสมน ภาเตรียม ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับ ข้าราชการพิเศษโรงเรียนชุมชน บ้านกู่ (ป่าเป้าประชานุเคราะห์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

4.3 นางจันทร์ฉาย ยามิ ตำแหน่งหัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลฯ รักษาการผู้อำนวยการ กองการศึกษาเทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า

เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือไม่ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด

5. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จากผลการวิเคราะห์พบว่าข้อคำถามในแบบสอบถามฉบับนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งถือว่าเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ในพื้นที่เดียวกันกับกลุ่มเชิงรายโซนใต้ จำนวน 30 คน ซึ่งมีบริบทเดียวกันกับประชากรเป้าหมาย มีความคล้ายคลึงกันกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งกำหนดให้ค่าความเชื่อถือได้ของสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ 0.70 ขึ้นไป โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.902

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ และนำไปดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยบันทึกขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตเชียงรายถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. ผู้วิจัยนำส่งหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยส่งบันทึกข้อความขออนุญาต ผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (G-mail) ของโรงเรียนหรือจดหมายทางไปรษณีย์พร้อมแนบบแบบสอบถามงานวิจัยเป็น QR Code สำหรับเป็นช่องทางการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) และรับข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms)

3. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรฯ โดยการส่งช่องทางการกรอกข้อมูลเป็น QR Code สำหรับสแกนและผู้วิจัยได้มีการโทรศัพท์ไปติดตามทุกสถานศึกษาเพื่อขอรับแบบสอบถามในรูปแบบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) และขอความอนุเคราะห์ให้ทุกสถานศึกษากรอกข้อมูลภายใน 30 วัน

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามจากแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Checklist) โดยการนำมาหาค่าและคำนวณความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายชื่อ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบข้อมูลการบรรยาย

ตอนที่ 2 ได้นำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ประกอบด้วยข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านทักษะการบริหาร 4) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ 5) ด้านบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิด Likert การวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้ตามเกณฑ์ประเมินของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2553, น. 23) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะมีอาชีพ อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะมีอาชีพ อยู่ในระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะมีอาชีพ อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะมืออาชีพ อยู่ในระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะมืออาชีพ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามวุฒิการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (Independent sample t-test) และประสบการณ์การทำงานใช้การเปรียบเทียบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหาผลการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ .05

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและวิธีวิเคราะห์ ข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถามในการวิจัย และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาค่าของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย กลุ่มเชียงราย โซนใต้ ประกอบด้วย

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC)

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้สถิติบรรยายการแจกแจงความถี่ คือ ร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย กลุ่มเชียงรายโซนใต้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division: S.D.)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย กลุ่มเชียงรายโซนใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าทีในกรณีที่ประชากรสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent sample t-test)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย กลุ่มเชียงรายโซนใต้ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชิงรายโซนใต้) ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
T	แทน	ค่าการแจกแจงแบบที
P	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญ
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
Df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ
MS	แทน	ค่าประมาณของความแปรปรวน
F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ
*	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ชุดโปรแกรมสถิติเพื่อสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science: SPSS) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตาม
ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของครูและบุคลากร
ทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)
จำนวน 152 คน วิเคราะห์โดยการหาความถี่และร้อยละ ดังรายละเอียดในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	102	67.10
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	50	32.90
รวม	152	100.00
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
2.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี	25	16.40
2.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี	90	59.30
2.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี	37	24.30
รวม	152	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี
จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 67.10 รองลงมาเป็นสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ
32.90 และด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 59.30 รองลงมา มีประสบการณ์

ในการปฏิบัติงาน 10 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 และต่ำสุดมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ได้หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและแปลความหมาย ผลปรากฏดังตาราง ที่ 4-9

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด เชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)	n = 152			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	3.98	0.39	มาก	5
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.00	0.44	มาก	4
3. ด้านทักษะการบริหาร	4.05	0.48	มาก	2
4. ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.02	0.48	มาก	3
5. ด้านบุคลิกภาพที่ดี	4.12	0.49	มาก	1
รวมทุกด้าน	4.02	0.37	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับดังนี้ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพที่ดี ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาได้แก่ด้านทักษะการบริหาร ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา คือด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.00$) ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)
ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ จำแนกรายข้อ

ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	n = 152			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	3.51	0.63	มาก	8
2. ผู้บริหารมีการกำหนดแผนงานและปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างชัดเจนในการเดินทางไปสู่เป้าหมาย	4.17	0.72	มาก	2
3. ผู้บริหารมีความเข้าใจกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน	4.00	0.82	มาก	4
4. ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่	3.94	0.81	มาก	6
5. ผู้บริหารมีความสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย	3.98	0.76	มาก	5
6. ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการพัฒนาตนเอง ใช้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษา	3.85	0.85	มาก	7
7. ผู้บริหารมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน 4 ฝ่ายตามนโยบายและเป้าหมายไปสู่ความสำเร็จ	4.32	0.69	มาก	1
8. ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเองและองค์กรอย่างต่อเนื่อง	4.06	0.79	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม	3.98	0.39	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน 4 ฝ่ายตามนโยบายและเป้าหมายไปสู่ความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมา คือผู้บริหารมีการกำหนดแผนงานและปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างชัดเจน ในการเดินทางไปสู่เป้าหมาย ($\bar{X} = 4.17$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.51$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มีอาชีพสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)
ด้านคุณธรรมจริยธรรมจำแนกรายข้อ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม	n = 152			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ	4.08	0.75	มาก	2
2. ผู้บริหารใช้หลักธรรมในการปฏิบัติงานบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ	3.93	0.78	มาก	5
3. ผู้บริหารได้สร้างแรงศรัทธา รวมถึงการมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นที่ยอมรับจากนักเรียน ครู และผู้ปกครอง	3.80	0.77	มาก	6
4. ผู้บริหารใช้หลักเมตตาธรรมโดยการปกครอง มีการบริหารงานที่ดี(Good Governance)	4.42	0.76	มาก	1
5. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.03	0.79	มาก	3
6. ผู้บริหารเป็นผู้ผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	3.71	0.83	มาก	7
7. ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างดีให้กับครูและบุคลากร	4.00	0.74	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม	4.00	0.44	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผู้บริหารใช้หลักเมตตาธรรมโดยการปกครองและมีการบริหารงานที่ดี (Good Governance) ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา คือผู้บริหารเป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือผู้บริหารเป็นผู้ผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.71$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)
ด้านทักษะการบริหาร จำแนกรายข้อ

ด้านทักษะการบริหาร	n = 152			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ผู้บริหารมีทักษะทางกลวิธีขับเคลื่อนทีมงาน อย่างมีประสิทธิภาพ	4.08	0.74	มาก	2
2. ผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการทำงานใช้กลยุทธ์ ต่าง ๆ ปฏิบัติตามแผนการบริหารงานพัฒนา สถานศึกษาให้ทันสมัย	4.03	0.86	มาก	4
3. ผู้บริหารมีทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในการบริหารได้อย่าง เหมาะสม	4.05	0.77	มาก	3
4. ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจ มีทักษะ ในการบริหารจัดการแก้ไขความขัดแย้งของ ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ลุล่วงไปด้วยดี	3.90	0.85	มาก	5
5. ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมรวมของทุกคน รวมถึงมีวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขององค์การในการบริหารจัดการ	4.18	0.73	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.05	0.48	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านทักษะการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่
ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมรวมของทุกคน รวมถึงมีวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ
องค์การในการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา คือผู้บริหารมีทักษะทางกลวิธีขับเคลื่อนทีมงาน
อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือผู้บริหารมีการกระจายอำนาจ มีทักษะ
ในการบริหารจัดการแก้ไขความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ลุล่วงไปด้วยดี ($\bar{X} = 3.90$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจำแนกรายข้อ

ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	n = 152			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำที่ดี สร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชัดเจนตรงตามแผนเป้าหมาย	4.08	0.75	มาก	1
2. ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่	3.82	0.84	มาก	8
3. ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจมีความรับผิดชอบ ยอมรับผิด	3.98	0.78	มาก	7
4. ผู้บริหารมีความคิดกว้างไกลและทันสมัยต่อสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในด้านการจัดการศึกษา	4.06	0.76	มาก	3
5. ผู้บริหารเป็นผู้มีอุดมการณ์ ศติธรรมความเชื่อรวมไปถึงค่านิยมที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.00	0.76	มาก	6
6. ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้แสวงหาความรู้เทคนิควิธีการใหม่	4.03	0.79	มาก	5
7. ผู้บริหารสามารถจูงใจบุคลากรให้ร่วมกันทำงานสู่ความสำเร็จขององค์กรให้คำแนะนำที่ดีเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร	4.07	0.81	มาก	2
8. ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี	4.05	0.75	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม	4.02	0.48	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ย

มากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำที่ดี สร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชัดเจนตรงตามแผนเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา คือผู้บริหารสามารถจูงใจบุคลากรให้ร่วมกันทำงานสู่ความสำเร็จขององค์การ ให้คำแนะนำที่ดี เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.07$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่ ($\bar{X} = 3.82$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)
ด้านบุคลิกภาพที่ดีจำแนกรายข้อ

ด้านบุคลิกภาพที่ดี	n = 152			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ผู้บริหารมีบุคลิกภาพดี มีความสง่างาม การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยสุภาพ เหมาะสม	4.36	0.68	มาก	1
2. ผู้บริหารมีการวางตัวที่ดี มีพฤติกรรม ที่เหมาะสม กับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ	4.30	0.70	มาก	2
3. ผู้บริหารมีสุขนิสัยที่ดี สุภาพ ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใสเป็นมิตรกับทุกคน	4.04	0.82	มาก	4
4. ผู้บริหารสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความเป็นผู้นำสูง	4.00	0.91	มาก	5
5. ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียม	3.94	0.78	มาก	7
6. ผู้บริหารเป็นผู้มีอารมณ์มั่นคงเป็นแบบอย่าง ที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา	4.00	0.86	มาก	5
7. ผู้บริหารการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง ราบรื่นมีความสุข	4.21	0.66	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม	4.12	0.49	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านบุคลิกภาพที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่
ผู้บริหารมีบุคลิกภาพดี มีความสง่างาม การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย สุภาพ เหมาะสม ($\bar{X} = 4.36$)

รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการวางตัวที่ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.30$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมให้เกียรติทุกคน อย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = 3.94$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน จำนวน 5 ด้าน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและแปลความหมาย ดังตาราง 10-11 ดังนี้

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามระดับการศึกษา

คุณลักษณะ ผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับการศึกษา				T	P	95% Confidence Interval	
	ปริญญาตรี		สูงกว่า					
	n = 102		ปริญญาตรี					
			n = 50					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.				
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานในหน้าที่	4.03	0.41	3.88	0.33	2.393	0.018*	0.026	0.271
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.06	0.46	3.86	0.35	2.851	0.005*	0.059	0.327
3. ด้านทักษะการบริหาร	4.10	0.48	3.94	0.39	2.075	0.040*	0.007	0.323
4. ด้านการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง	4.06	0.52	3.90	0.39	1.898	0.060	-0.065	0.321
5. ด้านบุคลิกภาพที่ดี	4.12	0.50	4.12	0.46	-0.112	0.911	-0.172	0.153
เฉลี่ยรวม	4.07	0.40	3.94	0.30	2.315	0.037*	0.008	0.260

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่ามีจำนวน 3 ด้าน คือด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะการบริหาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ มีส่วนด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและด้านบุคลิกภาพที่ดีพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวม

คุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานในหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	0.066	2	0.033	0.214	0.808
	ภายในกลุ่ม	23.166	149	0.155		
	รวม	23.233	151			
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.405	2	0.203	1.061	0.349
	ภายในกลุ่ม	28.428	149	0.191		
	รวม	28.833	151			
3. ด้านทักษะการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	0.420	2	0.210	0.934	0.395
	ภายในกลุ่ม	33.500	149	0.225		
	รวม	33.920	151			
4. ด้านการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง	ระหว่างกลุ่ม	0.611	2	0.306	1.306	0.274
	ภายในกลุ่ม	34.887	149	0.234		
	รวม	35.340	151			
5. ด้านบุคลิกภาพที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	0.433	2	0.216	0.913	0.404
	ภายในกลุ่ม	35.340	149	0.237		
	รวม	35.773	151			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.226	2	0.113	0.807	0.448
	ภายในกลุ่ม	20.823	149	0.140		
	รวม	21.049	151			

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ผู้วิจัยเรียงลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาเป็นสูงกว่าปริญญาตรี และด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี รองลงมา มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ
2. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพที่ดี รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีศาสตร์และศิลป์ ในการบริหารงาน 4 ฝ่าย ตามนโยบาย และเป้าหมายไปสู่ความสำเร็จ รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการกำหนดแผนงานและปฏิบัติงานตาม

นโยบายอย่างชัดเจนในการเดินทางไปสู่เป้าหมาย ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเองและองค์กรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีความเข้าใจกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารมีความสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และผู้บริหารมีประสบการณ์ในการพัฒนาตนเอง ใช้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษาตามลำดับ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

2.2 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารใช้หลักเมตตาธรรมโดยการปกครองและมีการบริหารงานที่ดี (Good Governance) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ ผู้บริหารอุทิศตนให้การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างดีให้กับครูและบุคลากร ผู้บริหารใช้หลักธรรมในการปฏิบัติงานบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารได้สร้างแรงศรัทธา รวมถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ยอมรับจากนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้ผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

2.3 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านทักษะการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมรวมของทุกคน รวมถึงมีวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรในการบริหารจัดการ รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีทักษะทางกลวิธีขับเคลื่อนทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม และผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการทำงานใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ปฏิบัติตามแผนการบริหารงานพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจ มีทักษะในการบริหารจัดการแก้ไขความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ลุล่วงไปด้วยดี

2.4 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำที่ดี สร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชัดเจนตรงตามแผนเป้าหมาย รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสามารถจูงใจบุคลากรให้ร่วมกันทำงานสู่ความสำเร็จของ

องค์การ ให้คำแนะนำที่ดี เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร ผู้บริหารมีความคิดกว้างไกลและทันสมัย ต่อสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในด้านการจัด ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานกับ บุคคลฝ่ายต่าง ๆ ให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้แสวงหาความรู้ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ คติธรรม ความเชื่อ รวมไปถึงค่านิยมที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และผู้บริหาร มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจมีความรับผิดชอบ ยอมรับผิด ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่

2.5 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านบุคลิกภาพดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีบุคลิกภาพมีความสง่างาม การแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสม รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการวางตัวที่ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสม กับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ การดำเนินชีวิต ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นมีความสุข ผู้บริหารมีสุขนิสัยที่ดี สุภาพ ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใสเป็นมิตรกับ ทุกคน ผู้บริหารสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความเป็นผู้นำสูง และผู้บริหารเป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1 จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะ การบริหาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงและด้านบุคลิกภาพที่ดีไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทั้ง 5 ด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้มีประเด็นสำคัญมาอภิปราย ดังนี้

1. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากร ทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารการศึกษายุคใหม่

มีทัศนคติในการปฏิบัติงานที่ดี มีบุคลิกภาพที่น่าเลื่อมใส มีความเข้าใจปฏิบัติตามหน้าที่ การบริหารงานที่ดี (Good Governance) เข้าใจการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษา นำคุณธรรม จริยธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ยอมรับของคณะครูและบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาพร สีทา และชนมณี ศิลาบุญกิจ (2566) ได้ศึกษาคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า คุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับกาญจนา ภูวประภาชาติ (2565) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีโดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา แต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นผู้วางแผนงานด้านกลยุทธ์ต่าง ๆ อีกทั้งยังมีความสามารถ มีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน 4 ฝ่าย ให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมาย นำไปสู่ความสำเร็จ มากกว่านั้นเป็นผู้ที่กำหนดแผนงาน และการปฏิบัติ ตามนโยบายอย่างชัดเจน ในการเดินทางไปสู่เป้าหมาย อีกทั้งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของ สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา เกษมศรี (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอง่วงน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก

1.2 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าคุณผู้บริหารใช้หลักเมตตาธรรมโดยการปกครองและมีการบริหารงาน ผู้บริหารเป็นแบบอย่าง ของผู้มีมาตรฐานทางคุณธรรม ผู้บริหารเป็นผู้ผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง อาจเนื่องมาจากผู้บริหารการศึกษาในปัจจุบันเป็นผู้มีระเบียบวินัยมีมาตรฐานทางด้านคุณธรรม เป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากร นำมาซึ่งการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการอุทิศตน ในการปฏิบัติหน้าที่ มีความเสียสละต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิณี ประภัสร์ (2565) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.3 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านทักษะการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมรวมของทุกคน รวมถึงมีวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขององค์การในการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีทักษะทางกลวิธีขับเคลื่อนทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพ ที่อีกทั้งผู้บริหารมีการกระจายอำนาจ รวมถึงมีทักษะในการบริหารจัดการแก้ไขความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ลุล่วงไปด้วยดี อาจเนื่องมาจากผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มทีมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมต่อการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมาย สร้างความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยรัชฎาพร สีทา และชนมณี ศิลาณากิจ (2566) ได้ศึกษาคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า คุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านบริหารจัดการ พบว่า อยู่ในระดับมาก

1.4 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำที่ดี สร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชัดเจนตรงตามแผนเป้าหมาย ผู้บริหารสามารถจูงใจบุคลากรให้ร่วมกันทำงานสู่ความสำเร็จขององค์การ ให้คำแนะนำที่ดี เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ ยอมรับผิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพิชญ์ มั่งสุข (2564) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า ด้านภาวะผู้นำทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชวาล วันเลิศ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้านการมีภาวะผู้นำ ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.5 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ด้านบุคลิกภาพที่ดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพมีความสง่างาม การแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ ผู้บริหารมีการวางตัวที่ดีมีพฤติกรรมที่เหมาะสม กับการเป็นผู้บริหารมีอาชีพ รวมไปถึง ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองพร้อมให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียม อาจเนื่องมาจากผู้บริหารในปัจจุบันต้องมีการวางตัวที่ดี ความเป็นมืออาชีพด้านการจัดการศึกษา มีความสามารถควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติงานแบบมุ่ง

ผลสัมฤทธิ์ มีจิตใจโอปอ้อมอารี สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรกับเพื่อนครูและบุคลากรมีจิตใจที่มั่นคง ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพิชญ์ มั่งสุข (2564) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

2. จากการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะการบริหาร ยกเว้นด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและด้านบุคลิกภาพที่ดี ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

2.1.1 จากผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษา พบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความรู้ในการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากทฤษฎีและการนำไปใช้จริงมากขึ้น ส่งผลให้มีกระบวนการคิด วิเคราะห์ ประมวลความรู้เป็นระบบและละเอียดมากขึ้น ทำให้เมื่อมองการปฏิบัติงานของผู้บริหารจึงรู้ว่าควรไปในทิศทางใด และมีแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นแบบแผนในแบบของตนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร รัตนะอุดม และอำนวย ทองโปร่ง (2565) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตเสรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านความสามารถในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2 จากผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษา พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขณะที่กำลังศึกษาอาจพบเจอผู้บริหารหลากหลายรูปแบบในการเรียนรู้ ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้บริหารจึงมีความละเอียดในการพิจารณา มีการวิเคราะห์อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ สายนภา (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด พบว่าผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของโรงเรียน

ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณและด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญพยับ แก้วดวงงาม (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรมเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.1.3 จากผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษา พบว่า ด้านทักษะการบริหาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อาจมององค์ประกอบในการบริหารและมีความละเอียดกว่า โดยมองหลากหลายด้านในการบริการและเทียบกับผลสัมฤทธิ์ของการบริหารจึงทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎาพร สีทา และชนมณี ศิลาณกิจ (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.1.4 จากผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษา พบว่า ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านบุคลิกภาพที่ดีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งเป็นผู้ประสานงานกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งผู้บริหารมีบุคลิกภาพมีความสง่างาม การวางตัวที่ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ส่งผลให้ความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร รัตนะอุดม และอานวย ทองโปร่ง (2565) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตสระบุรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตสระบุรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านบุคลิกภาพที่ไม่แตกต่างกัน

3. ศึกษาการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการเปรียบเทียบประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี การมีวุฒิภาวะของผู้บริหารสถานศึกษา ความสำนึกต่อการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับไม่แตกต่างกัน และจากมุมมองความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ต่อคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ มีความเห็นคล้ายคลึงกัน เนื่องจากลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพต้องมีคุณลักษณะดีพร้อมทั้งมีทักษะการบริหาร ทนต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะในยุคที่มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และนวัตกรรม ต่างมีเปลี่ยนแปลงจึงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การที่ผู้บริหารมีทักษะด้านการบริหาร และทนการเปลี่ยนแปลงจะทำให้องค์กรเกิดการเกิดการพัฒนา อีกทั้งคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรม จะส่งเสริมให้เกิดการทำงานที่ยุติธรรม โปร่งใส พร้อมรับการตรวจสอบได้ และการมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ทำให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ดังนั้นไม่ว่าครูและบุคลากรทางการศึกษา จะมีประสบการณ์ทำงานนานเท่าไร ก็มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันของคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคมสันต์ วงษ์ขาลี (2561) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของกฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์ (2565) ได้ศึกษา คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จำแนกตามสถานภาพ การดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการบริหารของของผู้บริหารสถานศึกษาและขนาดของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่
  - 1.1 ผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองด้านการเรียนรู้พัฒนาการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม สมัยใหม่ เพื่อความทันสมัยและส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ
  - 1.2 ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำพาไปสู่เป้าหมาย
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม
  - 2.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมบุคลากร และผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพ
  - 2.2 ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมจริยธรรม ต่อนักเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมไปถึงด้านวิชาชีพ
3. ด้านทักษะการบริหาร
  - 3.1 ผู้บริหารควรเพิ่มทักษะในการบริหาร ส่งเสริมการกระจายอำนาจ เพื่อให้สามารถ แก้ไขความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างรวดเร็ว
  - 3.2 ผู้บริหารควรวางแผนงานและใช้กลยุทธ์ บริหารพัฒนาสถานศึกษาให้มีความทันสมัย
4. ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
  - 4.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรมใหม่ เพื่อให้ทันต่อ สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในด้านการจัดการศึกษา
  - 4.2 ผู้บริหารควรมีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในการพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย ต่อการเปลี่ยนแปลงสู่การศึกษา ในอนาคต
  - 4.3 ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้แสวงหาความรู้ เทคนิค และประสบการณ์ใหม่
5. ด้านบุคลิกภาพที่ดี
  - 5.1 ผู้บริหารควรควบคุมอารมณ์ มีภาวะผู้นำสูง มีอารมณ์มั่นคงและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชา
  - 5.2 ผู้บริหารควรมีบุคลิกภาพที่สง่างาม แต่งกายให้เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ มีความสุภาพ สุขุม และให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาและครูมืออาชีพของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาและครูมืออาชีพของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

บรรณานุกรม

- กนกพร รัตน์ะอุดม และอำนวย ทองโปร่ง. (2565). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2. *ลิกขา วารสารศึกษาศาสตร์*, 9(1), 13-24.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566–2570)*.
https://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2023/2/2354_6270.pdf
- กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์. (2565). *คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- กาญจนา ภูวประชาชาติ. (2565). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพตามความคิดเห็นของ
ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี*. *วารสารสห
วิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(4), 1392-1405.
- กิตติพิชญ์ มั่งสุข. (2564). *คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง*. *Panyapiwat
Journal*, 13(2), 236-248.
- กุลจิรา รักชนคร. (2563). *การศึกษารอบแนวคิดของผู้บริหารมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0*. *Journal
of Modern Learning Development*, 5(4), 206-217.
- คมสันต์ วงษ์ขาลี. (2561). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี เขต 18*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
ไม่ได้ออกพิมพ์, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- จริญญา เกษมศรี. (2560). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพตามความคิดเห็นของครู
ในสถานศึกษาคุนยชัยแดน อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร เขต 2*. [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ออกพิมพ์, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- จันทร์พิรุณ มหาหงษ์. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
ไม่ได้ออกพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].

- ชนกันนท์ ทรงรัมย์. (2563). ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารบริหารสถานศึกษาบัวบัณฑิต*, 20(4), 35-48.
- ซัชวาล วันเลิศ. (2560). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- ชุติมา ศิริไพรวัน. (2561). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่].
- ฐิติมา กาบแก้ว. (2564). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(6), 258-270. <https://shorturl.asia/Qwc0p>
- ณัฐชา พิกุลทอง (2559). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 8(1), 1-14.
- ดิเรก แสงกนิก และวิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม. (2566). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3. *วารสาร เสี่ยงธรรมจากมหายาน*, 10(1), 1-14. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/nsc/article/view/3772/2390>
- ธนวัฒน์ สายนภา. (2559). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2565). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. วิทยาการพิมพ์ 1973.
- นันทศักดิ์ สุขโข. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์].
https://libdoc.dpu.ac.th/mtext/thesis/zipf/Nanthaphak_S.pdf

- นิตยา ทองไทย. (2558). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 9(1), 35-43.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2553). การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*, 3(5), 22-25.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สารความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับของคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา หมวด 2. (2556, 12 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่ม 130 ตอนพิเศษ 156 ง. น. 43-54). สืบค้นจาก https://catalog.ksp.or.th/dataset/dataset_11_05/resource/67bb8879-3b70-4391-ab7a-7fb720d70b3a
- ประภัสรา จรุงศิลป์. (2561). *ความคาดหวังของครูต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ศูนย์เครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ดีพิมพ์, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ].
- ปองศา พูนชู. (2564). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*, 7(2), 156-176.
- ปิยวรรณ สวามิภักดิ์. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. *วารสารการบริหารสถานศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 583-596.
- พรณิศา ชันเพ็ชร. (2565). *การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นมืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ดีพิมพ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร].

พระดวงจันทร์ เขมวีโร (2553). *ศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. <https://shorturl.asia/jOrCY>

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. (2542, 17 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่ม 116 ตอนที่ 114ก น. 48-66). สืบค้นจาก

https://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2023/5/2365_6294.pdf

เพ็ญททัย แก้วดวงงาม. (2559). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์].

ยุธิน คนชื่อ. (2562). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด].

รัชฎาพร สีทา และชนมณี ศิลาบุญกิจ. (2566). *คุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 5(2), 15-29.

เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย. (2562). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. *วารสารการบริหารสถานศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 8(29), 22-31. <https://jeal.snru.ac.th/ArticleView?ArticleID=684>

วงศ์วลี ยั่งยืน. (2563). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2*. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัยมหาวิทยาลัยราชธานี*, 5(1), 15-26.

วีณา คำคุ้ม. (2561). *พฤติกรรมการบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 14 ในจังหวัด*

- พังงว. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี].
<http://www.ir.sru.ac.th/handle/123456789/657>
- วีระพงษ์ ประทอง. (2565). รูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามหลักอิทธิบาท 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 9. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(2), 1955-1968. <https://shorturl.asia/JUNGGM>
- สมชาย ศรีวิรัตน์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(10), 610-625. <https://shorturl.asia/N2RjK>
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2564). แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในศตวรรษที่ 21. *คุรุสภา วิทยาจารย์*, 2(1), 1-16. <https://shorturl.asia/DCw3c>
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2556). *สรุปการถ่ายโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ อบท. ปีการศึกษา 2549-2556*. <https://odloc.go.th>
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย. (2567). *จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)*. สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย.
- สิทธิณี ประภัสร์. (2565). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 19(86), 89-104.
- สุพัตรา วิเศษวิสัย. (2559). *ศึกษาคูณลักษณะและแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม].
- สุลานนท์ มีแสง. (2565). การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 15(2), 122-134. <https://shorturl.asia/Xp2ms>
- อธิกร แสนปัญญา. (2561). คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่าย ที่ 34 สำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(1), 55-69. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/246405>

- Magnuson, K. A., Ruhm, C., & Waldfogel, J. (2007). The persistence of preschool effects: Do subsequent classroom experiences matter? *Early Childhood Research Quarterly*, 22(1), 18-38. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2006.10.002>
- Stogdill, R. (1974). *Handbook of leadership: A survey of theory and research*. The Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครู
และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย
(กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

คำชี้แจง การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครู
และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงราย
โซนใต้) มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ซึ่งแบ่งออกเป็น
5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะ
การบริหาร ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านบุคลิกภาพดี ข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่า
(Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง
หรือตามความคิดเห็นของท่าน ที่มีความสำคัญยิ่งเพื่อผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้มีคุณค่าต่อการศึกษา
ต่อไป

4. ผู้วิจัยจะใช้คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามนี้เพื่อการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อ
การปฏิบัติงานในตำแหน่งของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้
ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวกัญญาภัทฐ ปิงใจ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา (วิทยาเขตเชียงราย)

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อที่ตรงกับรายละเอียดส่วนตัวของท่าน

1. ระดับการศึกษา

- ( ) 1.1 ปริญญาตรี
( ) 1.2 สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

2. ประสบการณ์การทำงาน

- ( ) 2.1 น้อยกว่า 5 ปี
( ) 2.2 5-10 ปี
( ) 2.3 มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับความเป็นมืออาชีพ				
		5	4	3	2	1
1	ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่					
1.1	ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน					
1.2	ผู้บริหารมีการกำหนดแผนงานและปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างชัดเจนเดินทางไปสู่เป้าหมาย					
1.3	ผู้บริหารมีความเข้าใจกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน					
1.4	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่					
1.5	ผู้บริหารมีความสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย					
1.6	ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองใช้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษา					
1.7	ผู้บริหารมีการบริหารมาพัฒนาการบริหารงาน 4 ฝ่ายมีความสามารถประเมินเป้าหมายการทำงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ					
1.7	ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายในระยะยาวในการพัฒนาตนเองและองค์กรอย่างต่อเนื่อง					
2	ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม					
2.1	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพตนเอง					
2.2	ผู้บริหารใช้หลักธรรมปฏิบัติในการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ					

2.3	ผู้บริหารได้สร้างแรงศรัทธาและการยอมรับด้าน คุณธรรมจริยธรรมจากนักเรียน ครู และผู้ปกครอง นักเรียน					
2.4	ผู้บริหารใช้หลักเมตตาธรรมโดยการปกครอง และบริหารที่ดี (Good Governance) ในการปกครอง					
2.5	ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงาน อย่างต่อเนื่องและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
2.6	ผู้บริหารเป็นผู้ผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้า ในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง					
2.7	ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติตน เป็นอย่างดีเป็นแบบอย่างครูและบุคลากร					
3	ด้านทักษะการบริหาร					
3.1	มีทักษะทางกลวิธีขับเคลื่อนทีมงาน อย่างมีประสิทธิภาพ					
3.2	เป็นผู้มีการวางแผนการทำงาน และกลยุทธ์ ปฏิบัติ ตามแผนการบริหารงานพัฒนาสถานศึกษา ให้ทันสมัย					
3.3	มีทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎี การบริหารมาใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
3.4	มีการกระจายอำนาจใช้มีทักษะในการบริหาร และแก้ไขความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สำเร็จ ไปด้วยดี					
3.5	มีกระบวนการมีส่วนร่วมวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย ขององค์การในการบริหารจัดการ					
4	ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง					
4.1	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำที่ดี สร้างวิสัยทัศน์ ในการพัฒนาชัดเจนตรงตามแผนเป้าหมาย					
4.2	ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่					
4.3	ผู้บริหารมีบุคลิก น่าเคารพศรัทธา มีความคิด สร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจมีความรับผิดชอบ ยอมรับผิด					

4.4	ผู้บริหารมีความคิดกว้างไกลและทันสมัยต่อสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในด้านการจัดการศึกษา					
4.5	ผู้บริหารเป็นผู้มีอุดมการณ์ คติธรรม ความเชื่อ และค่านิยมที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง					
4.6	ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการ					
4.7	ผู้บริหารสามารถจูงใจบุคลากรให้ร่วมกันทำงานสู่ความสำเร็จขององค์กร ให้คำแนะนำ มีความสามารถในการสื่อสาร					
4.8	ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี					
5	ด้านบุคลิกภาพที่ดี					
5.1	ผู้บริหารมีบุคลิกภาพมีความสง่างาม การแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสม					
5.2	ผู้บริหารมีการวางตัวที่ดี มีพฤติกรรมความเหมาะสม					
5.3	ผู้บริหารมีนิสัยสุภาพอ่อนโยน ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับทุกคน					
5.4	ผู้บริหารสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีมีความเป็นผู้นำ					
5.5	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองและให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียม					
5.6	ผู้บริหารเป็นผู้มีอารมณ์มั่นคงเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา					
5.7	ผู้บริหารการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นมีความสุข					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวกัญญาภัทร ปิงใจ

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข การตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โรงเรียนสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้) โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ในการตรวจสอบเครื่องมือของการค้นคว้าอิสระ ตามรายการประเมินว่ามีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์ในเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะการบริหาร ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านบุคลิกภาพดี โดยมีความหมาย ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

ตารางหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

โดยผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โรงเรียนสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้)

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อความถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
1.	ระดับการศึกษา ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี ขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ประสบการณ์ การทำงาน ( ) น้อยกว่า 5 ปี ( ) 5-10 ปี ( ) มากกว่า 10 ปี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จำนวน 35 ข้อ

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่							
1.	ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ผู้บริหารมีการกำหนดแผนงานและปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างชัดเจนเดินทางไปสู่เป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อความถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
3.	ผู้บริหารมีความเข้าใจ กฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเปลี่ยนแปลงในโลก ยุคปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการใช้ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีสมัยใหม่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.	ผู้บริหารมีความเข้าใจ กฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเปลี่ยนแปลงในโลก ยุคปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.	ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการใช้ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีสมัยใหม่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	ผู้บริหารมีความสามารถ นำพาองค์กรไปสู่ ความสำเร็จตาม เป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6.	ผู้บริหารมีประสบการณ์ ในการพัฒนาตนเองใช้ ความสามารถทั้งศาสตร์ และศิลป์ในการบริหาร สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
7.	ผู้บริหารมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน 4 ฝ่าย ตามนโยบาย และเป้าหมายไปสู่ความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8.	ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายในระยะยาวในการพัฒนาตนเอง และองค์การอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม							
1.	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพตนเอง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.	ผู้บริหารได้สร้างแรงศรัทธาและการยอมรับด้านคุณธรรมจริยธรรมจากนักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

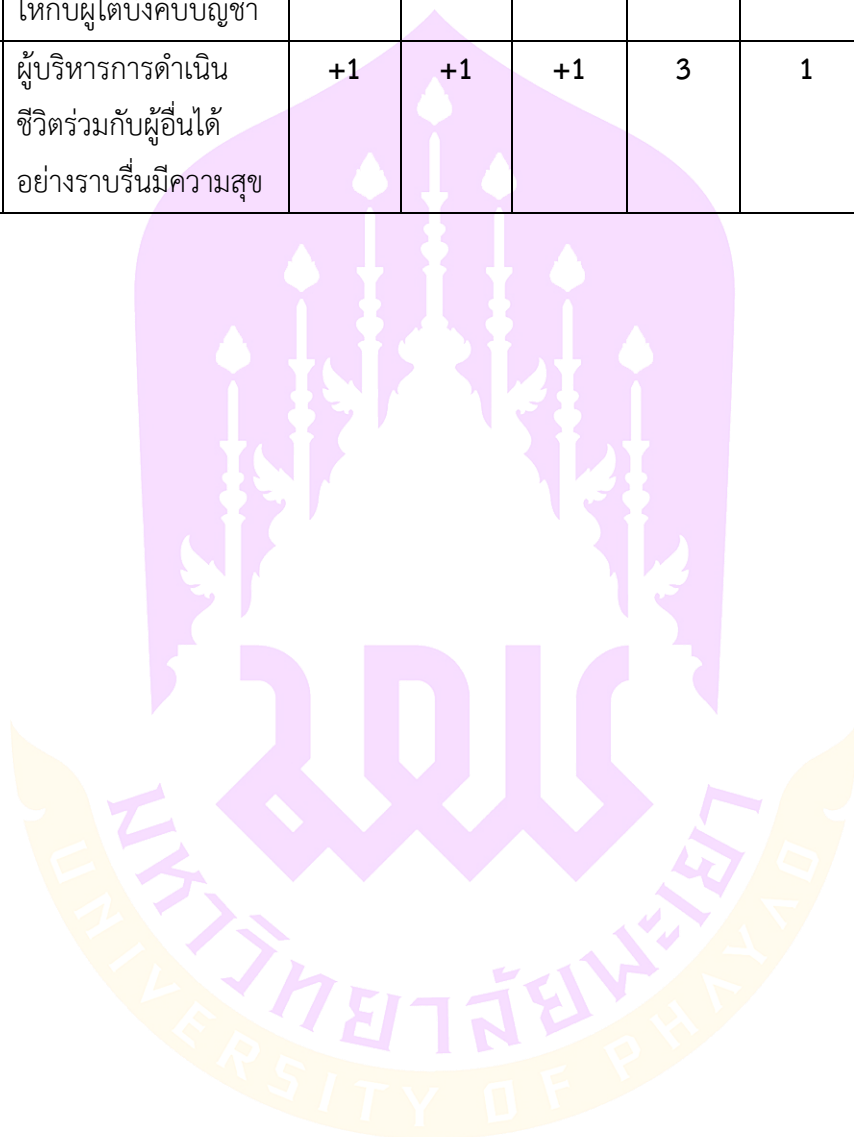
ข้อที่	ข้อความถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
4.	ผู้บริหารใช้หลักเมตตาธรรมโดยการปกครองและบริหารที่ดี (Good Governance) ในการปกครอง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6.	ผู้บริหารเป็นผู้ผลักดันบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7.	ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตนเป็นอย่างดีครูและบุคลากร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านทักษะการบริหาร							
1.	ผู้บริหารมีทักษะทางกลวิธีขับเคลื่อนทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ผู้บริหารเป็นผู้มีการวางแผนการทำงาน และกลยุทธ์ ปฏิบัติตามแผนการบริหารงานพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อความ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
3.	ผู้บริหารมีทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.	ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจให้มีทักษะในการบริหารและแก้ไขความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สำเร็จไปด้วยดี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	ผู้บริหารมีกระบวนการมีส่วนร่วมวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การในการบริหารจัดการ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง							
1.	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำที่ดี สร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชัดเจนตรงตามแผนเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
3.	ผู้บริหารมีบุคลิก น่าเคารพศรัทธา มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ และมีความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.	ผู้บริหารมีการกระจาย อำนาจให้มีทักษะใน การบริหารและแก้ไข ความขัดแย้งของ ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ สำเร็จไปด้วยดี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	ผู้บริหารมีความคิด กว้างไกลและทันสมัย ต่อสังคมที่มี การเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลาในด้าน การจัดการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6.	ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและ บุคลากรแสวงหา ความรู้และเทคนิค วิธีการ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7.	ผู้บริหารสามารถจูงใจ บุคลากรให้ร่วมกัน ทำงาน สู่ความสำเร็จ ขององค์กรให้คำแนะนำ มีความสามารถ ในการสื่อสาร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
8.	ผู้บริหารมี ความสามารถ ในการประสานงานกับ บุคคลฝ่ายต่าง ๆ ให้เกิดความร่วมมือ ในการปฏิบัติงาน ไปในทิศทางเดียวกัน และสำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านบุคลิกภาพที่ดี							
1.	ผู้บริหารมีบุคลิกภาพ มีความสง่างาม การ แต่งกายสะอาด เรียบร้อยสุภาพ เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ผู้บริหารมีการวางตัว ที่ดี มีพฤติกรรมความ เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.	ผู้บริหารมีนิสัยสุภาพ อ่อนโยนร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใสเป็นมิตร กับทุกคน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.	ผู้บริหารสามารถ ควบคุมอารมณ์ได้ดีมี ความเป็นผู้นำสูง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่น ในตนเองและให้เกียรติ ทุกคนอย่างเท่าเทียม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อความ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
6.	ผู้บริหารเป็นผู้มีอารมณ์ มั่นคงเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7.	ผู้บริหารการดำเนิน ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างราบรื่นมีความสุข	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค ตารางการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach)

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
Total		30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ค่า Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.902	35

ภาคผนวก ง ตารางผลการวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูป

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ1	152	3.00	5.00	3.5066	.63032
ข้อ2	152	3.00	5.00	4.1711	.72584
ข้อ3	152	2.00	5.00	4.0000	.82189
ข้อ4	152	2.00	5.00	3.9408	.80753
ข้อ5	152	2.00	5.00	3.9803	.75879
ข้อ6	152	2.00	5.00	3.8487	.85164
ข้อ7	152	3.00	5.00	4.3224	.68669
ข้อ8	152	2.00	5.00	4.0658	.79461
Valid N (listwise)	152				

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ1	152	3.00	5.00	4.0789	.75051
ข้อ2	152	3.00	5.00	3.9276	.78142
ข้อ3	152	3.00	5.00	3.7961	.76633
ข้อ4	152	3.00	5.00	4.4211	.75928
ข้อ5	152	3.00	5.00	4.0263	.78856
ข้อ6	152	2.00	5.00	3.7171	.83323
ข้อ7	152	3.00	5.00	4.0000	.73692
Valid N (listwise)	152				

ด้านทักษะการบริหาร

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ1	152	3.00	5.00	4.0855	.73641
ข้อ2	152	3.00	5.00	4.0329	.86444
ข้อ3	152	3.00	5.00	4.0461	.77493
ข้อ4	152	2.00	5.00	3.9013	.85164
ข้อ5	152	3.00	5.00	4.1776	.72880
Valid N (listwise)	152				

**คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ
ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง**

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ1	152	2.00	5.00	4.0789	.75051
ข้อ2	152	2.00	5.00	3.8158	.84900
ข้อ3	152	2.00	5.00	3.9803	.78454
ข้อ4	152	3.00	5.00	4.0592	.75672
ข้อ5	152	2.00	5.00	4.0000	.76340
ข้อ6	152	2.00	5.00	4.0329	.79250
ข้อ7	152	2.00	5.00	4.0724	.81462
ข้อ8	152	3.00	5.00	4.0461	.74885
Valid N (listwise)	152				

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ
ด้านบุคลิกภาพที่ดี

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ1	152	3.00	5.00	4.3553	.67508
ข้อ2	152	3.00	5.00	4.2895	.69655
ข้อ3	152	3.00	5.00	4.0395	.82093
ข้อ4	152	2.00	5.00	4.0000	.90620
ข้อ5	152	2.00	5.00	3.9408	.78254
ข้อ6	152	2.00	5.00	4.0000	.86123
ข้อ7	152	3.00	5.00	4.2105	.65742
Valid N (listwise)	152				

เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ
จำแนกตามระดับการศึกษา

Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
		F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ด้าน1	Equal variances assumed	5.090	.026	2.216	150	.028	.14819	.06686	.01608	.28029
	Equal variances not assumed			2.393	119.184	.018	.14819	.06193	.02555	.27082
ด้าน2	Equal variances assumed	4.857	.029	2.609	150	.010	.19311	.07403	.04683	.33938
	Equal variances not assumed			2.851	123.030	.005	.19311	.06773	.05904	.32717
ด้าน3	Equal variances assumed	1.141	.287	2.075	150	.040	.16792	.08094	.00799	.32786
	Equal variances not assumed			2.150	107.111	.034	.16792	.07809	.01311	.32273
ด้าน4	Equal variances assumed	3.082	.081	1.898	150	.060	.15750	.08299	-.00649	.32149
	Equal variances not assumed			2.078	123.642	.040	.15750	.07578	.00751	.30749

เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ
 จำแนกตามระดับการศึกษา (ต่อ)

Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ด้าน5	Equal variances assumed	.059	.808	-.112	150	.911	-.00947	.08430	-.17605	.15711
	Equal variances not assumed			-.116	104.951	.908	-.00947	.08196	-.17199	.15305
ภาพรวม	Equal variances assumed	3.542	.062	2.103	150	.037	.13404	.06374	.00810	.25998
	Equal variances not assumed			2.315	125.224	.022	.13404	.05790	.01945	.24863

เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ANOVA						
		Sum of				
		Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้าน1	Between Groups	.066	2	.033	.214	.808
	Within Groups	23.166	149	.155		
	Total	23.233	151			
ด้าน2	Between Groups	.405	2	.203	1.061	.349
	Within Groups	28.428	149	.191		
	Total	28.833	151			
ด้าน3	Between Groups	.420	2	.210	.934	.395
	Within Groups	33.500	149	.225		
	Total	33.920	151			
ด้าน4	Between Groups	.611	2	.306	1.306	.274
	Within Groups	34.887	149	.234		
	Total	35.498	151			
ด้าน5	Between Groups	.433	2	.216	.913	.404
	Within Groups	35.340	149	.237		
	Total	35.773	151			
ภาพรวม	Between Groups	.226	2	.113	.807	.448
	Within Groups	20.823	149	.140		
	Total	21.049	151			

ภาคผนวก จ รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

1. โรงเรียนสันกลางราษฎร์พัฒนา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
2. โรงเรียนชุมชนบ้านกู่ (ป่าเป้าประชานุเคราะห์) อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
3. โรงเรียนอนุบาลเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

ภาคผนวก ฉ รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

1. โรงเรียนเทศบาล 1 (ปาก่อดำ) สังกัดเทศบาลตำบลปาก่อดำ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย
2. โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเก่า) สังกัดเทศบาลตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
3. โรงเรียนเทศบาลป่าตาล (ป่าตาลราษฎร์นุกูล) สังกัดเทศบาลป่าตาล อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
4. โรงเรียนเทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า สังกัดเทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
5. โรงเรียนเทศบาลตำบลเจดีย์หลวง สังกัดเทศบาลตำบลเจดีย์หลวง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
6. โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) สังกัดเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย
7. โรงเรียนเทศบาล 2 (สามัคคีราษฎร์รังสรรค์) สังกัดเทศบาลตำบลป่าแงะ อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย
8. โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว (ท่าฮ่อ) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
9. โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม(สันช้างตาย) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
10. โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน (ดอนตัน) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	กัญญาภัทร ปิงใจ
วัน เดือน ปี เกิด	21 พฤษภาคม 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2561 ศศ.บ. (การพัฒนาสังคม), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, จังหวัดเชียงราย
ที่อยู่ปัจจุบัน	110 หมู่ 1 ตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	กัญญาภัทร ปิงใจ และสุนทร คล้ายอ่ำ. (2568). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพอาชีพตามความคิดเห็นของครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย (กลุ่มเชียงรายโซนใต้). วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์, 5(3).
รางวัลที่ได้รับ	-

